

Kutkan Kuntakierros

Raportti heinäkuu 2011

Talka Anu

Sisällysluettelo

TAUSTAA.....	2
TOTEUTUS.....	2
TULOKSIA.....	3
Mitä hyvää on Etelä-Karjalassa?.....	4
Mitä toivotaan lisää?.....	6
Miten toivotut asiat voidaan saavuttaa?.....	8
SWOT.....	9
KUNTAKOHTAISET RAPORTIT.....	10
Imatra.....	10
Lappeenranta.....	15
Lemi.....	23
Luumäki.....	27
Parikkala.....	33
Rautjärvi.....	37
Ruokolahti.....	40
Savitaipale.....	43
Suomenniemi.....	47
Taipalsaari.....	51
MAHDOLLISIA JATKOTOIMIA.....	54

TAUSTAA

Etelä-Karjalan Taide ja Kulttuuri Kutka -hanke käynnistyi maaliskuussa 2011. Hankeaika päättyy tämän vuoden lopussa, mutta toiminnan ja aloitettujen toimenpiteiden toivotaan jatkuvan jossakin muodossa ensi vuonna. Kutkan tavoitteena on luoda alueelle koko maakunnan kattava luovien alojen yhteistoimija, joka edistää mahdollisuuksia tehdä Etelä-Karjalasta niin asukkaiden, matkailijoiden kuin liike-elämän näkökulmasta kulttuurisesti ja taiteellisesti houkutteleva maakunta. Päämääränä on koota maakunnan luovien alojen osaajia, taiteilijoita sekä kolmannen sektorin kulttuuritoimijoita *verkostomaiseen yhteistoimintaan*, jonka tuloksena syntyy laajan ja toimivan yhteistyöverkoston lisäksi hankeosaamista, koulutusta, uusia yritys- ja yhteistyömuotoja sekä palveluita. Tätä voidaan kutsua käytäntöyhteisöksi. Toinen selkeä tavoite on *lisätä tietoisuutta* siitä, mitä maakunnassamme on kulttuurin, taiteen ja luovien alojen saralla olemassa. Tämä helpottaa tarjonnan löytämistä ja lisää kulttuurin ja siihen liittyvän osaamisen monipuolista hyödyntämistä.

Etelä-Karjalan maakuntaohjelmassa määriteltujen Etelä-Karjalan menestystekijöiden joukkoon kuuluu omaleimainen kulttuuriperintö, jonka tukeminen, tuotteistaminen ja säilyttäminen on selkeästi maakunnan kulttuuristrategiatyöstä nousevan Kutkan ominta toimintaa. Kutka pyrkii vastaamaan maakunnan kulttuuristrategiassa, *Luovuus sitoo sirpaleita*, esille nousseisiin kehittämiskohtiin ja ideoihin. Etelä-Karjalan taide ja kulttuuri Kutka linkittyy useampaan maakuntaohjelman painopistealueeseen: se pyrkii uudistamaan elinkeinorakennetta luovien alojen yrittäjyyttä ja kulttuurimatkailua tukemalla sekä lisäämään kuntien kulttuuriyhteistyötä että tukemaan kestävän elinympäristön ja laadukkaan infrastruktuurin muodostumista kulttuurin saralla.

Kutkan käynnistyessä oli selvää, että hankeaika tulee käyttää siten, että tehdään oikeita ja mielellään konkreettisia asioita eli sellaisia toimenpiteitä, jotka koetaan kulttuurin, taiteen ja luovien alojen toimijoiden – niin ammattilaisten kuin harrastajien – sekä mahdollisten muilta aloilta tulevien yhteistyökumppaneiden keskuudessa mielekkäiksi ja tarpeellisiksi. Perimmäisenä tarkoituksena on kuitenkin työskennellä Etelä-Karjalan ja eteläkarjalaisten eteen eli olla maakunnan ja sen ihmisten palveluksessa. Tämän vuoksi päätimme toteuttaa kevään 2011 aikana *Kuntakierroksen, jossa käytiin kaikissa maakunnan kunnassa kuulemassa toiveita ja tarpeita sekä keskustelemassa niiden saavuttamisen keinoista. Yhteistyökumppanimme oli Etelä-Karjalan museo, joka käynnisti kesällä 2011 maakunnan paikallismuseoiden kehittämishankkeen.*

TOTEUTUS

Kuntakokouksen tilaisuudet toteutettiin kuntien kulttuuri- tai elinkeinotoimien kanssa yhteistyössä kunnantaloilla, kouluilla tai kirjastoissa ympäri maakunnan. Ensimmäinen oli Lemillä huhtikuun lopulla ja viimeinen Luumäellä kuukautta myöhemmin. Ne kokosivat toukuun kevätkiireiden aikaan noin 160 henkeä pohtimaan kotikunnan mahdollisuuksia ja ideoimaan sen tulevaisuutta. Tilaisuudet olivat inspiroivia ja niissä keskusteltiin innokkaasti. Monia verkkoja heitettiin veteen ja varmasti niistä osa alkaa kerätä saalista. Kiitokset kaikille osallistujille! Ilman teitä Kuntakierros ei olisi onnistunut eikä tässä olisi mitään raportoitavaa.

Kuntakierrosta suunniteltaessa tavoitteena oli alusta alkaen saada kunkin kunnan tilaisuuteen monialainen joukko oman kunnan kehittämistä kiinnostuneita ihmisiä. Emme tehneet eroa ammattimaisten toimijoiden ja harrastajien välillä. Mukaan toivottiin niitä, jotka halusivat miettiä yhdessä kotikunnan mahdollisuuksia kulttuurin, taiteen ja luovien alojen sekä niiden soveltamisen näkökulmasta.

Painopiste oli kulttuuriin ja sen mahdollisuuksiin liittyvän lähtökohdan vuoksi kulttuurin eri toimijaryhmien tavoittamisessa, mutta kutsuilla lähestyttiin myös hyvinvointialan ja yrittäjäjärjestöjen toimijoita ja yleisesti kaikkia, joiden arveltiin olevan asiasta kiinnostuneita. Eri toimialojen väliset raja-aidat ovat vähintäänkin mataloitumassa ja monialainen verkostoituminen ja yhteistyö on tulevaisuutta. Esimerkiksi kulttuurimatkailun kehittäminen avaa mielenkiintoisia yhteistyömahdollisuuksia matkailu- ja kulttuuritoimijoille. Toisaalta hyvinvointialan ja kulttuurin välillä on selkeitä yhtymäkohtia: hyvinvointi ei ole pelkästään fyysistä hyvää kuntoa. Kulttuurin ja taiteen harrastamisen on tutkimuksissa todettu lisäävän hyvinvointia ja terveyden kokemusta. Se on osa niin sanottua täyttä elämää. Kaikki toiminta edellyttää tavalla tai toisella luovuutta, joten tulevaisuuden haasteista selviytymisessä monialaiset verkostot ovat mahdollisuus, johon kannattaa tarttua.

Kuntakierrokselle kutsuttiin sähköpostilla kustakin kunnasta kymmeniä toimijoita eri yhdistyksistä ja järjestöistä sekä yrityksistä. Paikalle toivottiin myös ammatinharjoittajia, kunta-toimijoita ja -päättäjiä, joita monissa kunnissa olikin mukana. Viestiä pyydettiin välittämään eteenpäin. Parikkalassa kunta kustansi lehti-ilmoituksen. Maakunnan paikallislehdissä oli Kuntakierroksen tapaamisista puffijuttuja, mistä olemme lehdille kiitollisia.

TULOKSIA

Kuntakierroksella tieto kulki kumpaakin suuntaan. Kutkan projektikoordinaattori Anu Talka ja verkostokoordinaattori Minna Taipale kertoivat ensin lyhyesti hankkeesta ja sen tavoitteista sekä *maakuntaportaalin tapahtumakalenterin ja luovien alojen toimijarekisterin mahdollisuuksista*. Lyhyesti esiteltiin myös *Amusa Kulttuuritoria*, jonka kanssa oli käynnistymässä nyt jo meneillään oleva yhteistyökuvio, jonka myötä eteläkarjalaiset kulttuuritoimijat saavat näkyvyyttä internetissä sekä Lappeenrannan Hiekkalinnalla olevassa Ruutukehässä eli sähköisessä ilmoitustaulussa. Etelä-Karjalan museon edustajat, vs. museotoimenjohtaja Päivi Partanen, amanuensi Jukka Luoto tai rakennustutkija Miikka Kurri, kertoivat sekä museon maakuntatyöstä että käynnistymässä olevasta paikallismuseoiden kehittämishankkeesta.

Kutkan toiminnan ja maakunnan kehittämisen kannalta tärkeämpi viestisuunta kulki kuntalaisilta kutkalaisille ja museolaisille päin. Puheenvuorojen jälkeen osallistujat jaettiin sattumanvaraisesti ryhmiin, joille annettiin kaikkiaan neljä eri tehtävää. Ensiksi ryhmän piti miettiä fläppitaulupaperille *mitä hyvää kotikunnassa on*. Toiseksi pohdittiin sitä, *oliko jotain muuta jota kaivattiin* ja kolmanneksi oli keksittävä *keinoja, joiden avulla toivotut asiat voidaan saavuttaa*. Nämä tehtävät liittyivät Kutkan intresseihin. Etelä-Karjalan museo asetti neljännen tehtävän: ryhmien tuli miettiä oman kotikuntansa paikallismuseon/paikallismuseoiden toimintaa ja sen kehittämistä eli mitä museoon toivottaisiin ja miten siitä tulisi entistä kiinnos-

tavampi kohde kävijöille. Ryhmien työn tulokset ripustettiin seinälle ja kolmesta ensimmäisestä tehtävästä tehtiin koonnit, joissa ryhmien esille nostamia yksittäisiä asioita ryhmiteltiin isommiksi kokonaisuuksiksi. Lopuksi tulokset purettiin. Samalla keskusteltiin niiden nostamista ajatuksista ja ideoista.

Kuntakohtaiset tulokset ovat tämän raportin lopussa. Ensiksi on kirjoitettu ryhmien vastaukset kuhunkin kysymykseen ja niiden perässä on aina koonti kyseisestä tehtävästä. Tässä raportissa kootaan kuntakohtaisten raporttien perusteella *koko maakunnan tilannetta ja mahdollisuuksia kartoittava kooste* Kuntakierroksella esiin nousseista asioista liittyen Kutkan asettamiin kolmeen ensimmäiseen kysymykseen. Etelä-Karjalan museo hyödyntää paikallismuseotoiminnan kehittämiseen liittyviä vastauksia paikallismuseoiden kehittämishankkeessa. Niitä ei siten tässä raportissa käsitellä, mutta ryhmien esittämät ideat ovat mukana kuntataisissa raporteissa.

Mitä hyvää on Etelä-Karjalassa?

Eteläkarjalainen *luonto* on maakuntamme hyvistä tekijöistä ja vahvuuksista ylitse muiden. Luonto mielletään kauniiksi, elämyksiä antavaksi sekä hiljaisuuden ja rauhoittumisen paikaksi. Sitä leimaavat vesistöt. Luumäellä ja Lemillä Kivijärvi, Suomenniemellä ja Savitaipaleella Kuolimo ja Saimaa sekä Taipalsaarella, Lappeenrannassa, Imatralla ja Ruokolahdella Saimaa saaristoinen. Rautjärvellä ja Parikkalassa on Simpeleen järvi, mutta kuten muuallakin maakunnassa sen rinnalla on monia pienempiä järviä ja lampia. Vuoksi ja Hiitolanjoki koskineen tuovat oman lisänsä rikkaaseen luontomaisemaan. Maakunnan pohjoisosille on ominaista maisemien muuttuminen karummaksi laatokankarjalaiseksi luonnoksi.

Luonto ja se mikä siinä nähdään tärkeimpänä ja omalle kotiseudulle ominaisempana vaihtelee. Imatralla painottuu Imatrankoski ja sen ympäristön kulttuurimaisema, Lappeenrannassa mainittiin ihanat vuodenaajat ja kulttuurimaisemaan liittyvä ”pyrkimys kaupungin viihtyisyyteen”, Luumäellä ja Savitaipaleella nostettiin esille luonnon hyödyntämiseen liittyvät marjastus, sienestys, metsästys ja kalastus. Parikkalassa korostuvat kasvit ja eläimet, erityisesti linnut, kuten Siikalahden kotikunnalle sopiikin. Rautjärvellä mietittiin Haukkavuoren mahdollisuuksia, joiden rinnalla on Hiitolanjoen kehittäminen luontomatkailukohteena. Savitaipaleella todettiin Kuolimon ja Saimaan matkailullisen hyödyntämisen olevan vielä vaiheessa.

Yleisesti luonto ja siihen liittyvät tekijät nähtiin merkittävänä maakunnan kehittämisen lähtökohtana. Luonto on tärkeää sekä meille täällä asuville että tänne tuleville matkailijoille. Se on alati läsnä; luontoon ei ole mistään pitkä matka ja sitä on myös kaupungeissa. Luonnon tarjoamien mahdollisuuksien osaava, asiantunteva sekä luontoa kunnioittava esille nostaminen palvelee maakunnan asukkaita ja matkailijoita. Sitä on jo paljon tehty, mutta paljon on vielä tekemistäkin.

Toisena selkeänä vahvuutena nousi esille *historia*. Etelä-Karjalan vuosisatainen sijainti hallinnollisen ja kulttuurisen rajan tuntumassa juontaa jo esihistorialliselle ajalle, josta on säilynyt mielenkiintoisia jäänteitä, kuten asuinpaikkoja ja kalliomaalauksia. Omaleimaisuutta ja kiinnostavia kohteita löytyy myös historialliselta ajalta. Imatran matkailuhistoria on omaa luokkaansa. Sotahistorian puolella Suvorovin linnoitteet 1700-luvulta sekä ensimmäisen maailmansodan aikaiset varustukset että Salpalinja toisen maailmansodan ajalta kiinnostavat monia. Myös 1800-luvun lopun keisarivierailut Lappeenrantaan sekä yleensä rajaseudun historiaan liittyvät asiat ovat varsin vähän tunnettuja. Muita mielenkiintoisia historiallisia kohteita

ovat esimerkiksi Luumäen Kotkaniemi ja Parikkalan Koitsanlahti, jotka ovat kehittämisen alla. Etelä-Karjalan historia on maassamme ainutlaatuista ja sitä on nostettava arvostavasti ja osaavasti entistä enemmän esille.

Historiaan liittyvät läheisesti *perinteet*, joita on sekä vanhempia, maaseutukulttuuriin tai yleensä entisiin elämäntapoihin liittyviä että uudempia, kuten Imatran ajojen muistelu. Perinteille on ominaista, että voidessaan hyvin ne vankistuvat ja jäädessään sivuraiteille ne hiipuvat. Perinne voi myös muuttaa muotoaan: Lemin virsilaulu on ilmentymä samasta musiikkiperinteestä kuin Lemin Musiikkijuhlat ja Stam1na. Rikas ruokaperinne mainittiin monesti vahvuutena: Lemin särä ja potaatti, Kuolimon nierivät, Lappeenrannan vedyt ja atomit tunnetaan, mutta tarjolla voisi olla monta muutakin paikallista herkkua. Parikkalassa ”lähiruoka ei ole vain puhetta”. Mahdollisuuksia on myös vahvassa käsityöperinteessä. Kotikunnan historiasta ja perinteistä ollaan ylpeitä. Tämä näkyy esimerkiksi murteiden arvostuksessa.

Maakunnan *sijainti* rajalla on sekä mahdollisuus että haaste, sillä kulttuurien kohtaamisessa on aina omat ”kommervenkkinsä”. Venäläisyys on ollut läsnä maakunnassamme 1700-luvulta lähtien eikä se sitä ennenkään ollut tuntematon asia. Poikkeuksen muodostivat Neuvostoliiton ajan ensimmäiset vuosikymmenet ja luonnollisesti talvi- ja jatkosota jättivät omat jälkensä kanssakäymiseen. Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen tilanne on muuttunut nopeasti. Venäläisten matkailijoiden määrä kasvaa ja heidän merkityksensä maakunnan elinkeinoelämälle on suuri. Kansainvälisyys on maakunnassamme vielä osin hyödyntämätön mahdollisuus, joskin se nähdään voimavarana. Mahdollisuuksia avaa myös lentoliikenne. Matkailussa onkin tulevaisuutta myös kulttuurimatkailun näkökulmasta katsottuna. Imatralla todettiin, että osin rajan ansiosta on olemassa suvaitsevaisuutta, välittömyyttä ja ennakkoluulottomuutta. Lappeenrannassa sijainti nähtiin vahvuutena: kaupunkiin oli helppo tulla. Yleisesti liikenneyhteydet koettiin toimiviksi, mutta maaseutuliikenteessä on myös kehittämistä.

Karjalaisuus ja ihmiset ovat yksi maakuntamme hyvistä asioista. Karjalaisuus on selvä brändi, joka sävyttää elämäntapaa ja luo pohjan ihmisten identiteetille: Lemillä ollaan vahvasti lemiläisiä ja lappeenrannassa lappeenrantalaisia. Nuorten keskuudessa ”rock-hemmojen” myötä saatu valtakunnallinen näkyvyys on vahvistanut mie-ylpeyttä. Iloisten ihmisten kanssa on yleensä helppo toimia ja heitä on sujuva lähestyä. Järjestötyössä, missä kulttuuriasioita pitkälti tehdään, toimitaan yhdessä. Järjestötyö ja yhteistyö ovat maakunnan pitäjien vahvuuksia. Aktiivisuus, joustavuus ja kekseliäisyys leimaavat järjestötyötä. Yhteisöllisyys luo turvallisuutta, suomenniemeläisittäin sanottuna ”lintukotomaisuutta”. Vahvuutena tulee nähdä myös muuttajat, jotka tulee houkutellessa mukaan toimintaan. Maahanmuuttajat, maasamuuttajat ja opiskelijat ovat kulttuurille ja järjestöille voimavara.

Kulttuuripalveluihin ja yleensä palveluihin ollaan maakunnassa yllättävänkin tyytyväisiä. Esimerkiksi Imatralla todetaan kulttuurin voivan hyvin ja näkyvän kaupungissa. Tyytyväisiä ollaan myös Lappeenrannassa. Ruokolahdella mainitaan mukavan kotikutoisuuden tekevän tarjonnasta helposti lähestyttävää. Maaseudulla erityisesti kirjasto koetaan tärkeäksi kulttuuritoimijaksi ja sen toivotaan laajentavan toimintaansa näyttelyiden ja erilaisten pienimuotoisten tapahtumien, kuten taiteilijavierailujen, suuntaan. Myös kansalaisopistot ovat tärkeitä. Niiltä kannattaa toivoa entistä enemmän täsmäkoulutuksia, jotka edistäisivät kulttuuritoimintaa, kuten esimerkiksi harrastajateatteritoimintaa, joka on maakunnassa vankkaa. Kiitoksia saavat myös kuntien kulttuuriasioiden hoitajat.

Erilaiset *tapahtumat* nähdään vahvuutena, joskin niitä toivotaan myös lisää. Imatra Big Band Festival, Sapassi, Rautjärven Antiikin ja keräilyn kesäpäivät, Luumäen Marttilan kylän markkinat sekä erilaiset kulttuuriviikot nähdään tärkeinä. Monet tapahtumista ovat paikallisia, mutta ne ovat kävijöilleen tärkeitä. Tapahtumia ja yleensä toimintaa leimaa halukkuus kehittyä, mutta suunta on monesti vielä hieman sumussa.

Mitä toivotaan lisää?

Monesti kulttuurin ja yleensä kehittämisen yhteydessä todetaan, että eniten tarvitaan *rahaa*. Toki se on tarpeellista ja avaa uusia ovia, mutta koska on epärealistista ajatella, että rahaa saataisiin suuria summia lisää, se ei ollut Kuntakierroksella se kympin vastaus vaan pikemminkin päinvastoin. Rahaa sivuttiin vastauksissa, mutta harvoin se nostettiin autuaaksi tekäväksi tekijäksi. Rahan suhteen toivottiin, että käytettävissä olevat rahat jaettaisiin avoimesti ja reilusti. Tukea toivottiin suurhankkeiden lisäksi myös pienimuotoisen toiminnan ja pienten ideoiden työstämiseen ja toteuttamiseen.

Rahaan rinnastuvat tietyt perustoimintaedellytykset. Erityisesti maakunnan pohjoispäässä on ongelmia *laajakaistayhteyksien* kanssa. Toimivat yhteydet ovat pienyrityksille ja yleensä pienille toimijoille välttämättömyyksiä: jos et pysty toimimaan verkossa, olet helposti pian entinen toimija tai ainakaan asiakkaat eivät löydä sinua ja tarjoamiasi palveluja. Kulttuurinkuluttajallekin verkko on tärkeä väline. Se on se paikka, josta palveluja ja toimintaa etsitään ja jonka kautta niistä usein myös nautitaan. Verkko häivyttää maantieteellisen paikan merkitystä.

Suurimmat toiveet liittyivät *asenteisiin*. Olemassa olevien mahdollisuuksien hyödyntämisessä tarvittaisiin entistä enemmän *yhteistyötä ja verkostoitumista*. Olisi tärkeää ylittää kuntarajat sekä valtakuntien rajat kuin myös eri toimialojen ja toimintasektoreiden väliset rajat, jotka usein ovat rakenteiden lisäksi meidän päässämme. Monialainen ja monipuolinen yhteistyö ja siihen kannustaminen johtanee parhaiten suotuisiin lopputuloksiin. Yhteistyötä tulee tehdä myös yritysten kanssa ja se voi olla pienimuotoista. Yleensä on parempi nähdä naapurit mahdollisuutena eikä uhkana. Tässä voidaan nostaa maakunnallisuutta: tehdään koko maakunnan alueella ja yhdessä eikä asetuta valmiiksi poteroihin. Karjalainen kateus voitaisiin nähdä voimavarana, jolloin se ei muodostaisi enää toiminnan estettä. Se muuttuisi osaksi tervettä itsetuntoa. Vahvuuksien puolella nousi kuntien sisällä ja kulttuuritoimijoiden kesken tehty yhteistyö. Toiveissa sen rinnalle kaivattiin entistä laajempaa alueellista yhteistyötä, jotta kaikki kukat saisivat kukkia ja saataisiin uusiakin kasveja juurtumaan.

Asenteisiin liittyy myös *rohkeus riskinottoon*. Tarvitaan anarkiaa, positiivista hulluutta ja rohkeutta, jotta saadaan uusia asioita liikkeelle ja entisiä kehittymään. Uusille toimijoille ja tekijöille on annettava tilaa, jotta saadaan toiminnan jatkuvuuden turvaava uusi sukupolvi mukaan. Lapset ja nuoret ovat subjekteja eivätkä objekteja. Uudet ihmiset tekevät yleensä asioita hieman toisin, mutta siihen pitää olla mahdollisuus. Nuoria tulee kannustaa ja uusia tekijöitä innostaa, mutta vanhojakaan ei saa unohtaa. Molemmille tulee antaa mahdollisuuksia ja heitä tulee sitouttaa toimintaan. Olennaista on kulttuurimyönteinen ilmapiiri, joka ilmenee myös paikallisten toimijoiden arvostamisena. Tekijöiden on puolestaan sitouduttava tekemiseensä; palveluja ja tuotteita ei voida markkinoida, jos niiden toteutuminen ja saataavuus ei ole varmaa. Yksikin pettymys riittää tappamaan uuden kävijän kiinnostuksen.

Kulttuuri kaipaa lisää tiloja. Niissä ei ole kyse vain toiminnan tiloista vaan myös yhteisöllisyyden, verkostoitumisen ja yhteisin tekemisen tukemisesta. *Telakka eli yhteinen toimintatila* tukee monialaista ja monipuolista yhteistyötä ja verkostoitumista sekä kannustaa positiiviseen asenneilmastoon. Parhaimmillaan telakka on monialainen toimintaympäristö, jossa on kulttuuritoimijoiden rinnalla liikunta- ja kansanterveysjärjestöjä ja soveltuvien ammatinharjoittajien, kuten viestinnän ja taloushallinnon osaajia. Se muodostaisi luontevan kohtauspaikan. Kuluttajan näkökulmasta katsottuna yhteinen toimintatila helpottaisi kulttuurin ja yleensä toiminnan löytämistä, jolloin toimintaa ja tarjontaa voidaan lisätä. Sen suunnittelun tukena olisi hyvä olla yhteiset maakunnalliset tai paikalliset tavoitteet. Kohti toivottua maalia kuljetaan arvostamalla paikallista osaamista sekä kannustamalla tekijöitä. Kulttuurin avulla voidaan rakentaa esimerkiksi Imatra-brändiä tai laajempaa Saimaa-brändiä. Telakoita olisi hyvä olla useampia eri puolilla maakuntaa, aluksi ehkä Imatralla ja Lappeenrannassa. Pienemmissä kunnissa vastaava toiminta voidaan rakentaa hyödyntämällä olemassa olevia tiloja kehittämällä toimintamalleja. Esimerkiksi Rautjärvelle toivottiin kahvilaa, joka toimisi samalla yhteisenä tilana ja paikkana kulttuuritoiminnalle.

Yhteistyöhön liittyy olennaisesti *tiedotus ja markkinointi*. On kerrottava mitä tehdään, jotta muut voivat hakeutua mukaan. Tällöin syntyy keskustelua, jonka tuloksena voi olla aivan uusia avauksia. Toisaalta tiedostusta ja markkinointia tarvitaan myös tuotteesta tai palvelusta kiinnostuneiden asiakkaiden ja yleisön tavoittamiseen: on jokseenkin turhauttavaa tehdä hienoa työtä, jos kukaan ei siitä tiedä eikä tule tutustumaan. Toivottiin yhteismarkkinointia ja yhteistä näkyvyyttä, jotta viesti saa enemmän voimaa. Yhteismarkkinoinnissa tulee ottaa kohderyhmä huomioon. Tavoitteena voisi olla kulttuurikioski eli kulttuurin yhteinen myyntipaikka, joka toimii sekä sähköisesti että konkreettisesti. Suomenniemellä toivottiin infopistettä, josta saisi tietoa kaikesta, mitä on olemassa. Tällainen piste olisi luonteva osa yhteistä toimitilaa. Tiedotus ja markkinointi lisäävät kulttuurin näkyvyyttä, mitä yleisesti toivottiin. Se koituu sekä paikallisten että matkailijoiden iloksi ja antaa kulttuurin, taiteen ja yleensä luovien alojen parissa toimiville lisää työtä ja tilaisuuksia.

Rakenteellisten ja asenteellisten asioiden lisäksi toivottiin lisää *tapahtumia* ja tarjonnan *elävöittämistä*. Näitä kaivataan esimerkiksi elävöittämään vahvuutena nähtyä historiaa ja perinteitä, joiden arvostus nousee samalla. Linnoituksiin ja muihin historiallisiin kohteisiin haluttiin pienimuotoista draamaa, jota paikalliset harrastajanäyttelijät voisivat tuottaa monikermaisella miehityksellä, jolloin se ei muodostu liian suureksi rasitteeksi. Samalla saadaan yhdistyksille tuloja. Monella maaseutupaikalla keskusteltiin kesätorista, jota toivottiin kehitettävän tapahtumalliseen ja elämykselliseen suuntaan ehkä yhteistyössä paikallismuseon ja kotiseutuyhdistysten kanssa. Toreille kaivattiin esiintymislavoja ja viihtyisyyttä kukkaistutusten avulla. Tapahtumat ja yleensä *kulttuuri tulisikin tuoda toreilla ja kaduille helposti saataville ja savutettavaksi*. Ne tulee viedä ihmisten luokse, jotta voidaan kannustaa ihmisiä passiivisesta kokijasta aktiiviseksi tekijäksi ja kulttuurinkuluttajaksi. Päästään harventamaan sohva-perunoita.

Keskustelussa nousi esille myös paikallisia toiveita. Esimerkiksi Parikkalassa toivottiin kesäatterin kattamista ja Savitaipaleella mietittiin ”Päivä Savitaipaleella” -kokonaisuutta keinona houkutella lisää kävijöitä kuntaan. Monessa kunnassa mietittiin matkailijoiden majoituspalvelujen ja siihen liittyvän palvelutahdon lisäämistä, koska se tuo kulttuurille kuluttajia. Ruokolahdella toiveiden listalla olivat museon lämmin varastotila ja käsitöiden ympärivuotinen

myyntipiste. Savitaipaleella mietittiin myös venematkoilijoiden ja yleensä venerantojen kehittämistä sekä lasten puuhamaa-tyyppistä kokonaisuutta.

Miten toivotut asiat voidaan saavuttaa?

Toiveiden toteuttamisessa eli toivottujen asioiden saavuttamisessa keskeiseksi keinoksi toteuttiin *asenteiden ja asenneilmapiirin muutos*. On eliminoitava surkuttelu ja omaksuttava yhteistyöhaluinen, myönteinen asenne eikä me-henkisyyskään olisi pahasta. Mahdottomuuk-sien sijaan on nähtävä mahdollisuuksia ja hyvä huonon tai epäonnistumisen sijasta. Myön-teistä ilmapiiriä kannattaa vaalia. Tarvitaan rohkeutta uskaltaa, aktiivisuutta, avarakatsei-suutta ja tulevaisuuteen tähtäämistä – epäonnistuminenkin on sallittavaa. Edetään askel kerrallaan, mutta toisia arvostaen. Tartutaan olemassa oleviin voimavaroihin, resursseihin ja tarjontaan sekä mietitään suunnitelmallisesti, mitä niiden puitteissa voidaan toteuttaa sekä mitä halutaan ja tarvitaan sen rinnalle. Huomiota tulisi kiinnittää laatuun: hyvä ja laadukas tarjonta ja sen esille nostaminen saa kulttuurinkuluttajat kiinnostumaan, mikä lisää mahdol-lisuuksia ja tarjontaa. Toimintaan tulee sitoutua, jotta sillä on jatkuvuutta.

Toinen keskeinen väylä eteenpäin olisi jo aiemmin mainittu *yhteistyön ja verkostoitumisen lisääminen* yli toimiala- ja muidenkin rajojen, mutta myös kulttuurikentän sisällä. Yhteistyötä on, mutta sitä toivotaan lisää ja ennen kaikkea sen avulla voidaan tehdä uusia asioita ja ai-empaa mielekkäämmin ja tavoitteita asettaen. Yhteistyöllä ja keskustelemalla keksitään uu-sia ideoita ja saadaan aikaan, mikä näkyisi ehkä ajastaan myös positiivisena uutisointina. Yh-teistyö ei kuitenkaan synny itseksensä. Sitä on koordinoitava, siihen on kannustettava sekä sitä on tuettava. Toiveiden puolella mainittu telakka eli yhteinen toimintatila ja -ympäristö toimisi yhteistyön luontevana moottorina. Toisaalta on hyvä saada olemassa olevat voimava-rat kohdistettua mahdollisimman hyvään käyttöön ja toimiviin asioihin. Tässä keskustelulla on suuri merkitys: keskustelun avulla voidaan tehdä kehitystyötä askel kerrallaan. Tässä tar-vitaan myös avointa tiedotusta ja markkinointia sekä keskustelua eri toimialojen kesken: pyritään toteuttamaan kaikkien toiveita ja tarpeita ja siten lisäämään kulttuurin kulutusta ja tarjontaa.

Toimijat kaipaavat myös omalle *tekemiselleen tukea*, jota on oltava helposti ja selkeästi saa-tavilla. Tueksi toivotaan esimerkiksi asiantuntija-apua, tietoa ja koulutusta sekä yhteistyötä esimerkiksi käytännön tapahtumajärjestämisen ongelmien ratkomisessa. Joskus tarvittu apu voi olla kuunteleva korva ja toisella kertaa konkreettinen neuvo tai apujoukoiksi tarvittavan kumppanin yhteystiedot. Tällä hetkellä kulttuurin tukemiseen sekä kulttuuriyrittäjyyden ke-hittämiseen haettavissa oleviin rahoihin ja yleensä kehittämiseen liittyvä informaatio on ha-jallaan ja ongelmana on monesti yhteisen kielen puute, jonka seurauksena kulttuuritoimija ja hänen toiselta alalta oleva keskustelukumppaninsa eivät ymmärrä toisiaan. Tässä suhteessa toivotaan selkeyttämistä, yhden tiskin periaatetta. Samalla voidaan rakentaa toimintamallia, jossa yhteistyön ja keskustelun avulla kehitetään maakunnan kulttuuritoimintaa ja yleensä luovien aloja niin ammattimaisena kuin harrastustoimintana. Koulutusta toivotaan esimer-kiksi tuotteistamisessa, jotta luovia aloja voidaan viedä eteenpäin. Uusien toimintamallien ja -ympäristöjen kehittäminen edistää uudenlaisen toiminnan ideoimista. Tässä voidaan maini-ta esimerkkinä jo aiemmin toiveena esitetty kulttuurin keskusvaraamo tai vierailufoorumi, joka voisi löytää paikkansa esimerkiksi telakoiden yhteydessä.

Kulttuurintekijöiden kannustuksen lisäksi on *kannustettava* maakunnan asukkaita, lapsia ja nuoria sekä työkäisiä ja eläkeläisiä, *nauttimaan oman kotikunnan ja maakunnan kulttuuritarjonnasta*. Meillä on olemassa monipuolisia paikallisia palveluja ja tuotteita. Tarjonnasta on kerrottava myös kesäasukkaille ja matkailijoille, jotta he osaavat hakeutua sen luokse. Yleisesti on korostettava kulttuurin merkitystä esimerkiksi ihmisten kokonaisvaltaisessa hyvinvoinnissa ja terveyden ylläpitäjänä sekä *lobattava kulttuurin puolesta*, jotta sille saadaan voimavaroja. Toisaalta kulttuuritoimijoiden on oltava liikkeellä avoimin mielin ja tartuttava heille esitettyihin toiveisiin: *kysyntään kannattaa vastata*. Hyviä aloitteita ja ideoita voi tulla paitsi kulttuuriväen myös muiden keskuudesta. Niitä kannattaa kehittää ja hankkeistaa.

SWOT

Kuntakierroksen anti voidaan tiivistää SWOT-analyysiin. Sen avulla saadaan muodostettua nelikenttä, johon kirjataan Kuntakierroksen aikana ilmenneet sisäiset vahvuudet ja heikkoudet sekä ulkoiset mahdollisuudet ja uhat. SWOT-analyysin pohjalta voidaan tehdä päätelmiä, miten vahvuuksia voidaan käyttää hyväksi, miten heikkoudet muutetaan vahvuuksiksi, miten tulevaisuuden mahdollisuuksia hyödynnetään ja miten uhat vältetään. Tuloksena saadaan toimintasuunnitelma siitä, mitä millekin asialle pitää tehdä. SWOT-mallia on tarkoitus käyttää ideointiin ja jatkokehittelyyn. Kuntakierroksen SWOT-analyysin pohjalta nousevat ajatukset on koottu raportin loppuun mahdollisiin jatkotoimiin.

<p style="text-align: center;">Vahvuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> • luonto • historia ja perinteet • ihmiset • yhteistyö kuntien ja kulttuurialan sisällä • kulttuuritarjonta 	<p style="text-align: center;">Heikkoudet</p> <ul style="list-style-type: none"> • asenteet • ”nurkkakuntaisuus” • vähän yhteistyötä yli raja-aitojen • toimitilojen ja toimintaympäristöjen puute
<p style="text-align: center;">Mahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> • sijainti • kansainvälisyys • kiinnostus kaikenlainen verkostoituminen ja yhteistyön lisäämiseen • kiinnostus asenneilmapiirin muutokseen • tukirakenteiden ja toimintaympäristöjen kehittäminen 	<p style="text-align: center;">Uhat</p> <ul style="list-style-type: none"> • ei tartuta kehittymismahdollisuuksiin • rohkeuden puute • kapea-alaisuus • pitäytyminen sisäpiiritoiminnassa

KUNTAKOHTAISET RAPORTIT

Imatra

Imatran tilaisuus oli 10.5.2011. Imatralaiset koostivat kaupungin hyvät puolet ja niiden kautta syntyvät mahdollisuudet helposti. Imatralakin ykkösvahvuudeksi nostettiin luonto. Vuoksi ja Kruunupuisto, Imatran koski, Saimaa sekä niiden ympärille rakentuvat palvelut, kuten kalastuspuisto ja ulkoilureitit nousivat esille voimavaroina. Kulttuurin ja perinteen saralla mainittiin yleensä historia sekä erityisesti perinteikäs matkailuhistoria Valtionhotelleineen ja esimerkiksi Imatra Big Band Festival ja Imatran ajot. Monet hyvät asiat nähtiin myös haasteina, esimerkiksi rajan ja Venäjän välitön läheisyys on mahdollisuus ja haaste. Imatralaisia vahvuuksia ovat osin ehkä rajankin ansiosta suvaitsevaisuus, välittömyys ja ennakkoluulottomuus. Rajan myönteisten vaikutusten näkeminen ja hyödyntäminen vaatii herkkyyttä, mutta halu kehittyä matkailukohteena on olemassa. Luovat, aktiiviset ihmiset saavat Imatralla yhteistyössä ja talkoilla paljon aikaan. Kulttuuri voi Imatralla ilmeisen hyvin ja se näkyy. On aktiivista teatterielämää, musiikkia ja kuoroja sekä kulttuurikeskus. Kaupunkirakenne antaa monille kukille mahdollisuuden kukkia, on kylämäisyyttä. Eteläkarjalaisuus ja karjalaisuus ovat luonnollisesti myös imatralaisia vahvuuksia. Kaiken tämän ansiosta Imatralla 1+1=3.

Imatralla toiveet olivat pitkälti asenteiden tasolla eikä niinkään yksittäisissä asioissa ja rakenteissa, joskin lisää rahaa otettaisiin mielellään vastaan ja veroratkaisut voisivat olla kannustavia. Tukea toivottiin annettavan suurhankkeiden lisäksi myös pienempien ideoiden työstämiseen. Byrokratian vähentäminen ja tehokas tiedotus sekä yhteinen markkinointi olisivat kaikkien etuja – näkyvyys lisääntyy. Olemassa olevien mahdollisuuksien hyödyntämisessä tarvittaisiin entistä enemmän yhteistyötä kaikissa muodoissaan ja tekemisen tasolla. Tarvitaan niin yritys yhteistyötä ja pienimuotoista yhteistyötä kuin yhteistyötä venäläisten ja lappeenrantalaisten naapureiden kanssa. Tämä liittyy myös suvaitsevaisuuteen: naapurit on parempi nähdä mahdollisuutena eikä uhkana. Samalla verkostot täydentyvät ja tiivistyvät ja muodostuu yhteinen maali, jota kohti kuljetaan. Vahvistetaan ”Imatra-brändiä”. Tukena siinä voisi olla telakka eli yhteinen toimintatila, josta saisi tiloja ja tietoa. Tarvitaan myös riskinottoa, anarkiaa, positiivista hulluutta ja rohkeutta. Miksi Guggenheim-museo ei voisi tulla Imatralle? Lasten ja nuorten eli uuden kulttuurisukupolven mukaan saaminen sekä yleensä uusien tekijöiden innostaminen ja vanhojen kannustaminen tuovat jatkuvuutta. Lopputuloksena olisi toivottuja uusia työpaikkoja ja työtä luoville aloille.

Imatralla keskustelu käsitteli jo toiveiden kohdalla pitkälti niitä keinoja, joilla toiveet voisivat toteutua. Keskustelu jatkui asenneilmastossa: surkuttelun eliminointi, hyvän näkeminen, avoimuus ja keskusteleva ote vievät asioita eteenpäin. Imatralle juurtuminen kannustaa kotiseudun kehittämiseen ja myöhenkisyys yhteistyöhön. Keskustelemalla ja yhteistyöllä saadaan aikaan, mikä näkyisi ehkä ajastaan myös mediassa positiivisempina uutisointina. Toimijoita ja yrittäjiä voidaan tukea koulutuksella ja tiedon jakamisella, kuten tuotteistamista kehittämällä, sekä kohdistamalla käytettävissä olevat rahat parhaisiin ja toimivimpiin asioihin. Avoin tiedotus ja keskustelu vievät asioita eteenpäin. Käyttöön voidaan kehittää yhdessä uusia toimintamalleja ja -ympäristöjä, esimerkiksi vierailufoorumi ja kulttuurin keskusvaraamo. Kulttuurin tuottajien ja yleensä palvelujen tarjoajien tulisi pitää laatu-kriteeri kirkaana mielessä. Hyvä, laadukas tarjonta ja sen esille nostaminen saa kulttuurinkuluttajat kiinnostumaan, mikä taas lisää mahdollisuuksia tuottaa laadukasta kulttuuria. Kulttuurin kuluttajak-

si voi oppia ja kulttuuri lisää tutkitusti hyvinvointia. Imatran kulttuuri-identiteettiä kannattaakin korostaa.

Paikallismuseotoiminnan kehittämistä nostettiin esille monia ideoita, joita hyödynnetään Etelä-Karjalan museon operoimassa paikallismuseoiden kehittämishankkeessa. Siksi näihin tuloksiin ei tämän tarkemmin puututa tässä raportissa. Siihen liittyvät ideat on koottu alla olevaan muistioon, josta löytyvät kaikkien ryhmien vastaukset kaikkiin esillä olleisiin kysymyksiin. Keskustelu tilaisuudessa oli vilkasta ja ihmiset innostuneita.

Paikalla: Taisto Kainulainen, Ilpo Ilves, Juha-Pekka Natunen, Maija-Liisa Hallikainen, Sarianna Purtilo, Ismo Pöllänen, Kitta Huhtanen, Kai Hämäläinen, Ulla Särkinen, Esko Hänninen, Leena Aunola, Kalle Pakarinen, Katri Lähtö, Turo Mustakallio, Santtu Määttä, Risto Koskinen, Pavo Parkkinen + 5

Mitä hyvää meillä on Imatralla?

- Vuoksi ja Kruunupuisto
- koski
- luonto
- aktiiviset ihmiset: aktiivinen teatterielämä, musiikki, kuorot
- kalastuspuisto/kotitalo
- Valtsu
- Saimaa ja lähialue
- raja?
- suvaitsevaisuus (myös rajaan liittyen)
- halu kehittyä matkailumaakuntana
- liikuntamahdollisuudet, erityisesti pyöräilyreitit
- IBBF
- kulttuuri näkyy Imatralla

- teatteritoiminta kokonaisuudessaan
- ennakkoluuloton asenne
- tekijät
- kaupunkirakenne
- historia
- ympäristö
- kulttuurikeskus
- parkkipaikat
- yhteistyö ja talkoohenki
- Saimaa

- Vuoksi – raja – tapahtuu
- välittömyys, eteläkarjalaisuus
- Guggenheim-museo Imatralla
- 1+1=3

- Vuoksi

- luonto
- mielenkiintoinen historia (+/-)
- Venäjän läheisyys (+/-)
- karjalaisuus
- BB-festivaali
- luovuus+hulluus
- Imatran ajot

Koonti

- ❖ **luonto**
- ❖ **yhteistyö**
- ❖ **ihmiset ja asenteet**
- ❖ **raja**
- ❖ **kulttuuri ja perinteet**
- ❖ **tapahtumat**
- ❖ **halu kehittyä**
- ❖ **palvelut**

Mitä muuta kaipaisimme?

- lisää tiiviimpää yhteistyötä: pienimuotoista ja enemmän
- anarkiaa
- riskejä eri näkökulmista
 - taiteellisia
 - uutta, elävää
 - yhteistyö
 - kunta
- uuden kulttuurisukupolven kasvattaminen
- positiivista hulluutta ja rohkeutta!
- tarvitaan tekijöitä
- parempia ja kannustavampia veroratkaisuja
- nuoria
- suvaitsevaisuutta
 - -> venäläiset mahdollisuus mieluummin kuin uhka
 - -> lappeenrantalaiset sama juttu
- rahaa
- "Imatra-brändi"
- yritys yhteistyö
- verkottuminen
- työpaikat
- näkyvyys
- raha?
- "telakka"
- tiiviimpää yhteistyötä, joka menee eteenpäin tekemisen tasolla

- vähemmän byrokratiaa
- vähemmän panostusta ”suurhankkeisiin” unohtamatta pieniä
- tehokkaampi tiedotus/yhteinen markkinointi
- Vuoksenniskallekin voisi tehdä jotain?
- yhteinen maali, jota kohti kuljetaan

Koonti

- ❖ yhteistyötä
- ❖ rohkeutta
- ❖ lasten ja nuorten mukaan saamista → uusia tekijöitä
- ❖ yhteismarkkinointi
- ❖ yritysyhteistyö
- ❖ yhteisiä, selkeitä tavoitteita

Miten saadaan toivotut asiat?

- yrittäjyyden tukeminen
- tuotteistaminen
- uusia toimintamalleja ja -ympäristöjä
- surkuttelun eliminointi
- avoimuus
- keskusteleva ote

- vierailu foorumi
- Imatralle juurtuminen
- hyvän näkeminen
- opi kulttuurin kuluttajaksi
- laatu – roska pois (vrt. Turun seitsemän veljestä)
- yhteys ja toimiva kiertokulku: hyvä, laadukas tarjonta -> info, koulutus opettajille -> oppilaat -> hyvä, laadukas tarjonta jne.

- myö-henkisyyden lisääminen
- avoin tiedotus/mahdollisuus saada tietoa kaikkien, joita tilanne/asia liippaa
- vähemmän byrokratiaa
- rahan kohdistaminen oikein: oikein kohdistettu haku/laatu
- ”keskusvaraamo”
- Kulttuuri lisää hyvinvointia! -viesti rahasta päättävälle

- positiivisempi paikallisjournaliikka
- urheilumenestys
- kaupungin kulttuuri-identiteetin korostaminen

Koonti

- ❖ yrittäjyys, tuotteistaminen - > laatu!
- ❖ asenne: juurtuminen, hyvän näkeminen, koulutus, identiteetti (surkuttelun eliminointi)
- ❖ toimintamallin kehittäminen: keskustelu, yhteistyö

Mitä toivotte paikallismuseotoimintaan Imatralla?

- elävää
 - harrastustoimintaa
 - työpajoja
 - työnäytöksiä->markkinoita->draamaa
- yhteistyö
- markkinoinnin resurssit
- kohdennetut paketit (mm. ikäryhmille)
- sähköiset palvelut
- nykYTEKNIikka

- yhteistyö muiden toimijoiden kanssa
 - matkailu
 - koulut
 - järjestöt
- tapahtumia
 - informatiivisia
 - viihteellisiä
 - iso tapahtuma, joka tuo väkeä (esim. Repin-näyttely)
- uutta ja erilaista – yllättävää
- esittävää yleisölle avointa museoteatteria

- museotoiminnan nykyaikaistaminen
 - tarinankerronnan elävöittäminen
 - eri taiteenlajien yhdistäminen
- nykYTEKNIikan ja verkkosovellusten hyödyntäminen mainonnassa
 - pelit/sarjakuvat
 - H. R. Giger
- tapahtumatuotantoa & tuotteistusta museoihin
- lapset & nuoret
- työyhteisöt
- alueen tapahtumat
- saavutettavuuden kehittäminen esim. julkiset yhteydet tai ”museopolkupyörät”

Lappeenranta

Lappeenrannan tilaisuus oli 17.5.2011. Lappeenrantalaiset arvostavat kaupungin sijaintia Venäjän rajalla, luontoa, kulttuuria sekä palvelu- ja tapahtumatarjontaa. Kansainvälisyys ja hyvät liikenne yhteydet ovat suuri mahdollisuus. Lappeenrantaan on helppo tulla ja löytää. Luonto on lähellä ja kaunis: ihanat vuodenaajat, Saimaa ja tulevaisuudelle hyvää lupaava ”pyrkimys kaupungin viihtyisyyteen” ovat Lappeenrannassa läsnä, kuten myös kaupungin rikas historia ja perinne. Linnoitus, museot ja satama, Vanhan Suomen perintö, Saimaan kanava, teollisuushistoria, kauppatori sekä kaupungin ikaikainen sijainti idän ja lännen rajapinnassa kertovat menneestä ja antavat mahdollisuuksia tulevaan. Ruokaperinne on rikkasta ja karjalaisuus sävyttää elämänkulkua. Ihmisten kanssa on helppo toimia ja kaupungilla on omaleimainen identiteetti ja maine. ”Terve uteliaisuus” kannustaa keskusteluun. Kaupungilla on matkailullista potentiaalia, jota on hyödynnetty, mutta jossa voidaan vielä tehdä paljon. Muutos on mahdollisuus. Kulttuuritarjontaa kaupungissa on ja sitä kehitetään monipuolisen yhdistystoiminnan, taiteen perusopetuksen ja hyvän koulutustarjonnan avulla. Korkeakoulut ja niiden opiskelijat ovat voimavara niin kansainvälistymisessä kuin muussakin. Arvostusta annettiin alueen omille kuulumisuuksille, kuten Kotiteollisuudelle, Hanna Pakariselle ja Mokomalle. Heidän myötä Lappeenranta on saanut valtakunnallisesti uudenlaista näkyvyyttä, mistä on seurannut uudenlaista mie-ylpeyttä etenkin nuorison puolella. Lappeenranta on inhimillisen kokoinen kaupunki, jossa maaseutu on lähellä ja välimatkat lyhyitä.

Toiveet kohdistuivat edellä esiteltyjen asioiden entistä paremmaksi saamiseen – miten niistä saataisiin enemmän irti. Maakunnallisuus, terve itsetunto ja paljon puhutun karjalaisen kauteuden näkeminen voimavarana näkyvät asennepuolella. Monesti on kyse siitä, että tekijät ja kiinnostuneet eivät kohtaa. Tässä auttaa aktiivinen, kohderyhmän huomioon ottava yhteismarkkinointi sekä esimerkiksi kulttuurin myyntipaikka, kulttuurikioski. Kulttuuri kaipaa lisää tiloja, jolloin toimintaa ja tarjontaa voitaisiin lisätä. Toimitilat muodostaisivat luontevan kohtauspaikan, kannustaisivat toimintaan ja monialaiseen yhteistyöhön sekä helpottaisivat kulttuurin löytämistä. Kaikenlainen elävöittäminen ja tapahtumatuotanto esimerkiksi historiaan perustuen on tervetullutta. Se lisäisi samalla historian ja perinteiden arvostusta, jota kaivataan myös maahanmuuttajien kulttuurille, mikä on voimavara. Kulttuuri ja taide tulisi kaikissa muodoissaan tuoda kaduille ja helposti saataville. Toisaalta tulee muistaa asiakasnäkökulma ja miettiä toimintaa myös yrittäjyyden näkökulmasta, joskaan tämä ei saa olla ainoa katsontakanta. Olennaista olisi kannustaa ihmisiä passiivisesta kokijasta aktiiviseksi tekijäksi ja kulttuurinkuluttajiksi sekä harventaa sohvaperunoita. Kohti toivottua maalia kuljetaan arvostamalla paikallista osaamista sekä kannustamalla nuoria mukaan. Olennaista on kulttuurimyönteinen ilmapiiri.

Toiveiden toteuttamisessa on pitkälti kyse asennemuutoksista. Mahdottomuuksien sijaan tulee nähdä mahdollisuuksia ja positiivisella ja yhteistyöhaluisella asenteella päästään ainakin liikkeelle, jos ei ihan maaliin saakka. Asioita pitää miettiä suunnitelmallisesti: mitä halutaan ja tarvitaan. Tähän liittyy olennaisesti se, että tartutaan jo olemassa olevaan ja hyödynnetään monipuolisesti tarjolla olevia palveluja, osaamista ja tuotteita. Aina ei tarvitse lähteä merta edemmäs kalaan. Rakenteiden puolella toivotaan koordinoitua ja toimitiloja sekä yhteistyötä tukevia toimintoja ja yrittäjyyden tukemista. Tiloja voidaan saada pelkästään olemassa olevien tilojen kokonaisvaltaisella käytöllä, mutta ihanteellista olisi jos saataisiin monialainen monitoimitalo toimintayhteisöksi. On tärkeää tuoda kulttuurin merkitystä esille sekä tehdä matkailuelinkeinon kanssa yhteistyötä. Tarvitaan rohkeutta ja aktiivisuutta, mutta myös osaavaa markkinointia ja asiantuntija-apua, jotta luovat alat kehittyvät. Toimijat

uskoivat monien asioiden olevan saavutettavissa olemassa olevien voimavarojen ja resurssien järkevällä hyödyntämisellä.

Paikallismuseotoiminnan kehittämisestä nostettiin esille monia ideoita, joita hyödynnetään Etelä-Karjalan museon operoimassa paikallismuseoiden kehittämishankkeessa. Siksi näihin tuloksiin ei tämän tarkemmin puututa tässä raportissa. Siihen liittyvät ideat on koottu alla olevaan muistioon, josta löytyvät kaikkien ryhmien vastaukset kaikkiin esillä olleisiin kysymyksiin. Paikalla oli monipuolinen otos alueen luovien alojen, taiteen ja kulttuurin toimijoita. Tämä takasi vilkkaan keskustelun sekä näkökulmia monesta suunnasta.

Paikalla: Mona Taipale, Riina Pesari, Ilona Toth, Satu Laari, Anna-Riitta Koivisto, Pirkko Niivanto, Päivi Parviainen, Miikka Kurri, Kirsi Koskelainen, Tarja Myllärinen, Arkadi Anishtsik, Maire Pyykkö, Elena Pyyhtiä, Helena Hokkanen, Esa Uski, Markku Heinonen, Matti Moilanen, Irja Mether, Emma Jussila-Scherman, Marja Pylkkö, Marjatta Räsänen, Outi Lindén, Raisa Myyryläinen, Antti Nieminen, Kauko Pylkkö, Asko Pesonen, Maire Kousa, Juha Pietiläinen, Olli Virta, Päivi Vattulainen, Tuija-Liisa Leino, Minna Pirilä +3

Mitä hyvää meillä on Lappeenrannassa?

- harrastusmahdollisuuksia
 - paljon yhdistyksiä
 - taiteen perusopetus
 - ihanat vuodenaajat (pakkastalvet ja hellekesät)
 - lyhyet jonot palveluihin
 - hyvä saavutettavuus (lentokenttä)
 - hyvät museot
 - iloiset ihmiset
 - itä-länsi kohtaavat
 - vesistö, luonto
 - Linnoitus
 - historia
 - kulttuurikohde
 - ”pikkustadi”
 - matkailijoita
 - käyttämätöntä kapasiteettia
 - opiskelijat ja koulutustarjonta
-
- karkkitehdas
 - vety ja atomi
 - Saimaa ja kanava
 - yliopistot ja muu koulutus
 - kansainvälisyys: tax free ja lentokenttä
 - Linnoitus, Hiekkalinn, satama
 - näkyvyyttä urheiluseurojen kautta
 - inhimillisen kokoinen kaupunki
 - arvokas historia
-
- musiikkitarjonta

- luonto ja Saimaa
- historia: Vanhan Suomen alue, ortodoksinen kulttuuri
- hyvät yhteydet: helppo tulla ja löytää
- Venäjä lähellä
- karjalainen ruokaperinne
- monipuolinen urheilutoiminta ja ulkoilualueet

- Saimaa
- luonto
- karjalaisuus
- vety
- korkeakoulu, yliopisto
- mielenkiintoinen historia
- Linnoitus
- satama
- kulttuuri, taide-elämä
- Venäjän raja lähellä
- pyrkimys kaupungin viihtyisyyteen
- mannerilmasto
- yhteydet: moottoritie, lentoyhteydet
- omaleimaisuus
- kanava
- palvelut
- liikunta- ja harrastemahdollisuudet

- rajan läheisyys
- Saimaa
- monipuolinen ja laaja kulttuuritarjonta
- Eurooppa lähellä
- kasvavat matkailijamäärät

- kulttuurin rajapinta
- maine?
- historia
- muutos

- Saimaa
- luonto lähellä kaupunkia
- satama
- vety, atomi, tori
- Linnoitus
- karjalaisuus
- lyhyet välimatkat asua
- lentokenttä
- juna Pietariin

- rajakaupunki
- yliopisto, amk
- pitkä historia
- kanava
- Hiekkalinn
- Linnoituksen yö
- Hynynen ja kumppanit
- ”myö ollaan myö”

- kansainvälisyys
- Saimaa
- sopivan kokoinen
- vireä kulttuurielämä
- monikulttuurisuus
- vety ja atomi
- kesä ja kesäteatteri
- ”terve uteliaisuus”
- ihmiset
- Linnoitus
- maaseudun läheisyys
- huumori
- rikas historia

Koonti

- ❖ **sijainti ja kulkuyhteydet**
- ❖ **luonto**
- ❖ **kulttuuri**
- ❖ **historia**
- ❖ **kansainvälisyys**
- ❖ **ruokakulttuuri/ -perinteet**
- ❖ **ihmiset, välitön karjalaisuus**
- ❖ **matkailu**

Mitä muuta kaipaisimme?

- maakunnallisuutta
- kateus voimavarana
- terve itsetunto
- ”kulttuurikioski”
- paremmin menestyvät miesten urheilujoukkueet
- vilkkaampaa torielämää
- historia elävämmäksi
- perinnetiedon keruu ja arvostus
- vanhan rakennuskulttuurin arvostus
- tiloja kulttuurille
- paikallisten säveltäjien konsertit

- kulttuuritalo ja tasokasta ohjelmaa
 - kongressi
 - teatteri
 - orkesteri
- viiden tähden hotelli
- lasten ja nuorten taidetalo
- taidetta katukuvaan
- laajempaa yhteistyötä toimialojen kesken

- musiikkia kadulle
- taiteen perusopetuksen tilakysymys (Estradi)
- enemmän näkyvyyttä maahanmuuttajien kulttuurille
- lisää ”draivia”
- lisää yrittäjyyttä
- asiakasnäkökulma
- sohvaperunoiden harvennus
- passiivisesta kokijasta aktiiviseksi tekijäksi
- verkostoitumista, yhdessä tekemistä
- Keisarinasema
- Linnoituksen elävöittäminen

- parempi elokuvatarjonta
- lapsille/nuorille lisää liikuntapaikkoja
- teatteritarjonta
- vanhojen rakennusten suojeleminen
- harrastajateatterilaisille harrastuspaikkoja
- taiteilija-ateljee, työskentelytiloja
- kahvilakulttuuri, aukioloajat
- kuollut keskusta viikonloppuisin
- kunnan konserttisali

- taajama- ja keskusta-alueen metsiköiden ja puistojen säilyttäminen
- yrittäjyyden tukeminen
- musiikkitalo/kulttuuritalo
- infoa ikäihmisille tapahtumista ja kulttuurista
- parempi paikallislehti
- paikallisliikenteen puutteet

- keskusta
- puhdas Saimaa, norpat
- kulttuuri näkymään kaupungille, tekijät esiin -> kuluttajalle oikea, helposti saatava vaihtoehto
- kauniimpi ympäristö ja tilat
- ympäristön ja historian kunnioitus -> lisää tietoa, kansalaiset ja koulut
- luotettava ja avoin hallinto

- suositaan paikallista laatua hankinnoissa
- nuorille tiloja ja tekemistä

- kulttuurimyönteinen ilmapiiri
- paikallisen kulttuuritoiminnan arvostaminen
- matkailu- ja kulttuuritoimijoiden yhteistyö
- monikulttuuritalo
 - näyttelytilat
 - konserttisali
 - luonteva kohtaamispaikka

Koonti

- ❖ elävöittämistä ja tapahtumia
- ❖ historian ja perinteiden arvostus sekä hyödyntäminen
- ❖ eri ryhmien huomioiminen (lapset, nuoret, vanhukset...)
- ❖ yhteistyötä ja verkostoitumista
- ❖ tiloja (harrastustiloja, työtiloja...)
- ❖ tiedotusta
- ❖ paikallisten kulttuuritoimijoiden ja -toiminnan arvostus

Miten saadaan toivotut asiat?

- yhteistyön vahvistaminen, voimavarojen yhdistäminen
- tarpeiden kartoitus: asukkaat ja turistit

- yhteistyö
- uusi valmentaja & paremmat pelaajat
- oman kaupungin tekijöiden arvostaminen ja esille tuomien
- kansalaisvaikuttaminen
- tapahtumakoordinaattori esim. kulttuuritoimistossa

- monipuolisempaa majoitustarjontaa: mökit yms. -> matkailijat pysyvät kauemmin paikkakunnalla
- monitoimijaiset ennakkoluulottomat verkostohankkeet Kutka, Metku

- kulttuurin merkityksen korostaminen päättäjille
- toimitiloja lisää -> julkiset rakennukset kokonaisvaltaisempaan käyttöön

- yhteistyö, verkostoituminen
- rohkeus ja aktiivisuus
- Kutka ja Metku
- kulttuuritoimija ja yrittäjä areena - > toimintayhteistö, toimistohotelli
- markkinointiviestintää
- asiantuntijaneuvontaa

- raha
- yrittäjien löytäminen

- turistien tulot tukemaan paikallista kulttuuria
- paikallisliikenteen reitit huomion kohteeksi
- palveluiden keskittäminen keskustaan + parkkipaikkoja
- automarkettien rakentamisen lopetus
- paikalliset tekijät ja tuotteet sinne, missä ihmiset liikkuu
- markkinointiapua kulttuurin tekijöille + myyntipaikkoja
- verkostoituminen
- omasta ympäristöstä välittäminen
- paikallisuuden suosiminen
- tukea pienyrittäjille: aukioloajat ja keskustan elävöittäminen
- ulkotapahtumia
- yhteistyö eri toimijoiden kanssa
- lupa-asiat helpommaksi
- kulttuurimyönteiset päättäjät

Koonti

- ❖ **paikallisten palveluiden hyödyntäminen**
- ❖ **yhteistyö**
- ❖ **asennemuutos**
- ❖ **matkailun ja kulttuurin tukemisella (mm. yhteismarkkinointi, lupabyrokratian helpottaminen, yrittäjäyhteistyö)**

Mitä toivotte paikallismuseotoimintaan Lappeenrannassa?

- historiallisia rooliesityksiä
- osallistavia työnäytöksiä -> pelkkä katseleminen ei riitä (heinätalkoot, perunannostotalkoot)
- hyviä tarinoita, kertomuksia -> tarinallistaminen
- muutakin toimintaa, kun pelkästään museoon liittyvää
- historiaopetuksen siirtäminen historiallisiin paikkoihin
- Lemminki särä hyvä esimerkki
- opastettuja museokierroksia bussilla
- puuhapäiviä, markkinoita, työpajoja ym. museoihin ja ympäristöön -> esineiden ja toimintojen eläväksi tekeminen
- sosiaalisen median hyödyntäminen tiedottamisessa
- perinteisiin sidoksissa olevia toimintoja
- sukupolvien kohtaaminen, hämärähysyt
- kahvi, jäätelö ja vessat eli ”peruspingviini”
- näyttelijöitä = ihmisiä, miten asioita tehtiin, työnäytökset
- tekemistä lapsille ja aikuisille -> vietä päivä museossa
- teemapäivät
- aukioloajat

- laadukkaat museokaupat, ei krääsää
 - antiikkihuutokaupat
 - kokonaisu-elämys
 - talkootyö, yhteisöllisyys, vapaaehtoiset
 - korjausrakentaminen ym. trenditeemat
 - kuljetukset
-
- kartta: polkupyörä-, hiihto- ja ulkoilureiteille
 - teatteria/draamaa
 - laadukasta ja kotitekoista kahvilapalvelua
 - koulutetut oppaat/opas paikalle
 - polkupyörävuokrausta
 - päiväkotij- ja kouluryhmien tutustumiset (esim. kulttuuripolku-kulttuurikasvatusohjelma LPR ja Imatra)
-
- opastettuja käyntejä kyyteineen
 - näytelmä/draama
 - kahvio
 - pienimuotoista ohjelmaa esim. musiikkia
 - lapsille ohjelmaa
 - tiedotus, mainonta
 - yhteisretki kaikkiin museoihin samalla kyydillä, kyläyhdistys toiminta paikan päällä ja paikallisia tuotteita myynnissä
 - ohjattuja retkiä/matkoja
 - erilaisia tapahtumia
 - työnäytöksiä, joihin saa osallistua
 - ohjelmaa lapsille ja lapsiperheille
 - tarjoilua ja myyntiä paikallistuotteista
 - näyttelyitä, konsertteja, teatteria
 - hyvät esitteet, ilmoitukset, mainonta
-
- järjestetyt ja opastetut retket
 - draamaopastukset, draamalliset oheistapahtumat (säännöllisyys)
 - virvokkeet ja kahvi
 - työnäytökset
 - eläimet
 - luennoitsijat ja muistelijat
 - opasteet
 - selkeä ja houkutteleva tiedottaminen ja markkinointi
 - siisteys

Lemi

Lemin Kuntakierros oli 27.4.2011. Kunnan hyvät asiat eli vahvuudet ja niiden varaan rakentuvat mahdollisuudet löytyivät helposti ja niistä oltiin neljän ryhmän kesken varsin yksimielisiä. Vahvuudet liittyvät Lemin vahvaan ruokakulttuuriin (särä, peruna, lepuska) ja musiikkiin eli perinteiseen neliääniseen virsilauluun, muodonmuutoksen kokeneisiin Musiikkijuhliin sekä uudempaa musiikkia edustavaan Stam1naan, joka on nostanut lemiläisyyttään voimakkaasti esille. Lemiläisyyteen liittyy vahva identiteetti ja ylpeys omasta rikkaasta kulttuurista, historiasta ja perinteistä, joista yksi on Lemin murre. Perinteet ja luonto ovat lemiläisiä hyviä asioita, kuten myös yhdessä tekeminen ja iloinen mieli sekä järjestötyö ja tapahtumat, joissa nähdään toki myös kehittämistarvetta ja -mahdollisuuksia.

Lemille toivottiin peruspalveluihin liittyvien asioiden (pysyvä lääkäri, joukkoliikenneyhteydet) lisäksi pienimuotoisia tapahtumia ja ohjelmaa, jota voidaan kutsua elävöittämiseksi. Esimerkiksi kesätoria voitaisiin kehittää kesäisenä kokoontumispaikkana juuri ohjelmaa lisäämällä ja rakentamalla sinne esiintymiskatos sekä tuomalla paikalle puistonpenkkejä. Myös kirjastossa nähtiin mahdollisuuksia: siellä voisi olla esimerkiksi taiteilijavierailuja. Perheille toivottiin kulttuuri-iltoja, jotka varmasti omalta osaltaan voisivat palvella esille nostettua uusien asukkaiden sitouttamista. Se taas auttaisi toisen toiveen toteutumisessa: järjestöihin ja yleensä toimintaan kaivataan uutta verta ja myös nuoria mukaan, joita voisi tätäkin kautta saada innostumaan. Myös perinteisten lemiläisten asioiden, kuten murteen, näkyvyyden lisääminen olisi suotavaa. Siinä on suora yhteys kaivattuihin pienimuotoisiin majoituspalveluihin. Monipuolinen kulttuurielämä ja paikallisuudesta nouseva tarjonta, esimerkiksi elämystarjonta, tukisivat majoituspalvelujen kehittämistä, sillä ihmiset kaipaavat lomamatkoillaan muitakin asioita kuin sängyn, johon päänsä kallistaa. Tämä avaisi mahdollisuuksia esimerkiksi Kotalahden kehittämiseksi ja auttaisi toiminnan jatkuvuuden tukemisessa. Samaa asiaa tukee yleensä näkyvyyden lisääminen, mitä sitäkin toivottiin.

Paikalla olijoiden keskuudessa vallitsi yksimielinen käsitys siitä, että toivotut asiat voidaan saavuttaa yhteistyöllä, johon otetaan myös lapset ja nuoret mukaan. Yhteistyötä tulee tukea kaikin mahdollisin tavoin, mitä tekevät esimerkiksi avarakatseisuus ja tulevaisuuteen tähtääminen. Itsensä nolaaminen on oltava hyväksyttävää, kun tähdätään meille vielä tunte mattomaan tulevaisuuteen: yhtä hyvää ideaa kohti on monta matkan varrella huonoiksi tai pikemminkin sillä hetkellä toimimattomiksi osoittautuvaa ideaa. Keskustelu päättäjien ja toimijoiden sekä kuntalaisten kesken on tärkeää, kun tähdätään parhaisiin mahdollisiin ratkaisuihin, jotka voivat olla sisällöltään hyvinkin erilaisia, mihin olemme tottuneet. Lisäksi pitää muistaa pienet ja tärkeät askeleet: suuretkin muutokset tapahtuvat vähän kerrassaan ja välietappeja tarvitaan. Tämä pätee erityisen hyvin lasten ja nuorten kanssa toimittaessa. Heidät on otettava sekä mukaan keskusteluun että toimintaan.

Paikallismuseotoiminnan kehittämisestä nostettiin esille monia ideoita, joita hyödynnetään Etelä-Karjalan museon operoimassa paikallismuseoiden kehittämishankkeessa. Siksi näihin tuloksiin ei tämän tarkemmin puututa tässä raportissa. Siihen liittyvät ideat on koottu alla olevaan muistioon, josta löytyvät kaikkien ryhmien vastaukset kaikkiin esillä olleisiin kysymyksiin. Keskustelu tilaisuudessa oli vilkasta ja ihmiset innostuneita.

Paikalla: Sirkka Liljander, Leena Uski, Tarja Kohonen, Kaija Lankia, Joonas Pokkinen, Liisa Saira, Pirjo Nykänen, Mari Haiko, Lauri Vaalgamaa, Eija Sinkko, Matti Huttunen, Kristiina Korjonen

Mitä hyvää meillä on Lemillä?

- näytelmät
- särä
- potaatit
- neliääninen virsilaulu
- kokemusta hyvästä yhteistyöstä
- kaunis luonto
- iloinen mieli/löydetään huumori
- erinomainen kesätori
- maalaismarkkinat, musiikkijuhlat
- Kotalahden leirikeskus ja ampumarata
- Huttula ja muut kylät

- ruoka: särä, leposka, potoatti
- musiikki: veisuu, musiikkijuhlat, Stam1na
- leppoiset ihmiset
- teatteri
- järjestötoiminta vilkasta
- kyläyhdistykset
- nähtävyydet
- maisemat

- särä
- peruna
- teatteri
- virrenveisuu, Stam1na -> musiikki
- maisemat: Uimintie, järvet
- perinne (kivet, iso kivi, kiikkuva kivi)
- oma murre
- kirkko ja muut vanhat rakennukset
- turvallisuus
- järjestöparlamentti (vientitavaraa)
- Papinhihdot

- monialaisesti kulttuuria
 - ruokakulttuuri
 - musiikki laaja-alaista (neliäänisyys, Stam1na, juhlat)
 - teatteri
 - perinteiden vaaliminen
- kaikki tekee kaikkea! talkoilla
- ”itsekritiikin puute”
- avointa kaikille

- Kotalahden uudet mahdollisuudet!

Koonti:

- ❖ ruoka
- ❖ musiikki
- ❖ luonto
- ❖ luovuus
- ❖ perinteet
- ❖ järjestöt
- ❖ tapahtumat

Mitä muuta kaipaisimme?

- nuorisoseuraan ym. järjestöihin nuoria
- majoituspaikkoja (yksilöt)
- kiertäviä pieniä ohjelmansuorittajia
- esiintymiskatos torille + puiston penkki
- lisää murretta näkyviin ja kuuluviin
- joukkoliikennevuoroja

- uusien asukkaiden sitouttaminen
- torielämän elävöittäminen
- kirjaston aktivointi: taitelijavieraat

- majoitus
- parempi mainonta ja markkinointi -> Lemi näkyville ja lemiläisyys kunniaan
- ei nöyristellä -> lisää yhteistyötä
- pysyvä lääkäri
- nuorille toimintaa ja työpaikkoja

- näkyvyyttä yhdessä ulospäin
- uutta verta – myös nuoret mukaan
- perheiden kulttuuri-illat
- neliäänisen virrenveisuun elvyttäminen

Koonti

- ❖ elävöittämistä
- ❖ "uutta verta" toimintaan/sitouttamista
- ❖ näkyvyyttä

Miten saadaan toivotut asiat?

- kiinnostava tervetuloisuus uusille asukkaille
- torille lisää paikallisia myyjiä ja ohjelmaa mausteeksi
- kirjaston vieraaksi taiteilijoita esittelemään/kertomaan omasta alastaan

- yhteistyötä myös kunnan päättäjien kanssa
- rahaa + rohkeutta -> kaikki ajavat samaa asiaa

- avarakatseisuutta – osataan katsoa pidemmälle (ajassa sekä muutenkin)
- toimitaan yhdessä
- tarjontaa nuorille/lapsille – kuinka kuulla heitä?
- päättäjät ja viranhaltijat myötämieliseksi toritoiminnan kehittämiseen
- itsensä nolaaminen hyväksyttäväksi
- enemmän yhteistyötä koulun kanssa
- lapset/nuoret tekemiseen mukaan leikin – tekemisen – palkitsemisen kautta
- 5. luokan oppimiseen murre mukaan

Koonti

- ❖ **yhteisöllisyys ja sen tukeminen**
- ❖ **vuoropuhelu asukkaiden/toimijoiden ja päättäjien välille**

Mitä toivotte paikallismuseotoimintaan Lemillä?

- Taikalyhdyn tulevaisuus ja museoidentiteetti
- elävöittäminen, työpajat, toiminnot
- kohteiden kunnossapitäminen, kehittäminen
- elävä museo
- näytelmiä
- teematapahtumia
- draamakierroksia
 - myös lapsille ja nuorille suunnattuja ja lasten ja nuorten tekemiä
- työpaja-toimintaa erilaisille ikäryhmille
- rakennusten kunnostamisesta huolehdittava
- Taikalyhtyyn myös pari kirjallisuuspäivää
- maakunnallinen maatalousmuseo
- tykkipatterit kuntoon (osa Salpalinja-hanketta)
- Taikalyhdyn jatko?
- Taikalyhdyn museoidentiteetin vahvistaminen pitäjäläisten silmissä
- Vanha pappila ja kunnantupa?
- ympärivuotinen aukiolo
- savusaunan mahdollisuudet
- majoittuminen museolla: B&B kesäaikaan aitoissa
- Taikalyhdyn tulevaisuus -> yhdistyminen

Luumäki

Luumäen tapaaminen oli 24.5.2011. Luumäen maisemaa rikastavat Salpausselkä ja Kivijärvi. Monipuolinen ja rikas luonto nähdäänkin kunnan vahvuutena. Se pitää sisällään sekä näkyviä että kohteita. Marjastus ja sienestys onnistuu, kuten myös metsästys ja kalastus. Perinteet ja historia täydentävät luonnon tarjoamaa kivijalkaa. Taavetin linnoitus ja Marttilan kylän markkinat, Kotkaniemi, Salpalinja, Tuhannen tarinan talo ja vielä mahdollisuuksiin kuuluva Rusasen talo kertovat kukin omaa tarinaansa. Käsiyöperinne on vankkaa ja tapahtumista mainittakoon Taavetti Rocks, jonka lisäksi on muitakin paikallisia tapahtumia. Luumäkeläiset ihmiset ovat aktiivisia toimijoita. He kuuluvat moneen eri yhdistykseen, mikä takaa tiedon liikkumisen ja luontevan verkostoitumisen. Idearikkaus ja yhteisöllisyys sekä se, että eri alojen osaamista löytyy, auttavat asioiden hoitamisessa. Vireä kylätoiminta ja kesäasukkaat ovat myös vahvuuksia. Luumäellä on hyvät palvelut, oma lukio, kansalaisopisto, kirjasto sekä harrastusmahdollisuuksia. Myös peruspalvelut ja kunnan talous ovat kunnossa ja välimatkat sekä kunnan sijainti toimivia. Luumäki on turvallinen ja hyvä kunta elää ja asua. Ei ole ihme, että ”vieraskuntalaiset kehuu”.

Toiveista osa on rakenteellisia. Junien toivottiin alkavan taas pysähtyä Taavetissa, Jurvalaan ohitustietä ja sieltä Kotkanniemeen pyörätietä sekä kunnan haluttiin säilyvän itsenäisenä. Toisaalta toivottiin, että meneillään olevat ja suunnitellut matkailuinvestoinnit onnistuisivat. Suurena mahdollisuutena nähtiin toimivan kulttuuritalon saaminen esimerkiksi uuden kirjaston yhteyteen. Auditorio elokuvalaitteistolla, näyttelytilat, kokous- ja arkistomateriaalien säilytystila voisivat olla osa kuntalaisten yhteistä olohuonetta, uutta kirjastoa. Kunnanjohtaja Terttu Heimala kehotti kaikkia esittämään ideoita ja toiveita, sillä kirjaston suunnittelu oli käynnistymässä ja asia erittäin ajankohtainen. Tapahtumien ja elävöittämisen puolella toivottiin linnoituksen kehittämistä ja sinne esimerkiksi tapahtumia, draamakierroksia, musiikkia ja iltamia. Myös museota/museoita voitaisiin elävöittää sekä yleensä taidetta ja kulttuuritarjontaa viedä ihmisten luokse, esimerkiksi Jurvalaan voitaisiin tehdä yhteisötaideteos. Perinteiden toivottiin säilyvän sekä yleensä teatteri-, musiikki- ja kulttuuritarjontaa halutaan lisää. Sitä voitaisiin viedä myös vanhuksille laitoksiin. Jurvalaan toivottiin harrastustoimintaa sekä yleisesti ”aikuisien naisten liikuntaa”. Kulttuurimatkailun rajapinnassa mahdollisuuden avaa Rusasen talo, jonne voisi sijoittaa kulttuurimatkailukohde myyntitiloineen ja kahviloineen. Risulahti on sekin yksi mahdollisuuksista. Muita ideoita ovat lähiruokatori, Taavetin uimarannan kunnostus sekä ulkokahvila. Kesäisiä kukkaistutuksia toivotaan lisää.

Monet toiveista toteutuvat yhdessä tekemällä. Yhteistyötä ja verkostoitumista toivottiinkin lisää. Tarvitaan aktiivisia ihmisiä, aloitteita ja hankkeita, jotta asioita saadaan kehitettyä. Järjestöjen yhteistyö ja yhteistyökyky ovat voimavaroja esimerkiksi toivottujen tapahtumien järjestämisessä. Yhdessä voidaan saada aikaan myös uusia tuotteita, kuten retkiä. Kulttuuritoiminnan puolella apuun voi tulla kansalaisopisto, joka voi järjestää toivekursseja esimerkiksi teatteriryhmille sekä musiikin- ja tanssinharrastajille. Kulttuurin tärkeyttä ja merkitystä tulee tuoda esille, jotta sille saadaan voimavaroja. Toiveiden listalla oli suoran rahallisen tuen lisäksi kulttuurisihteeri, kunnan oma kulttuuritoiminta, apu tiedotuksessa ja markkinoinnissa sekä motivointia tekemiseen ja osallistumiseen. Päättäjien tulee tehdä töitä kulttuurinkin hyväksi! Palkitsemisen ja kannustuksen keinona kannattaa elvyttää Taavetin ja Tiinan valinta. Koulujen kanssa tehtävälle kulttuurityölle toivottiin jatkoa ja laitoksiin tietoa tilaisuuksista ja tapahtumista. Matkailun tarpeet tulee huomioida: matkailijoille pitää olla tietoa

saatavilla ja paikallistenkin kannattaa käyttää matkailupalveluita niiden jatkuvuuden takaamiseksi. Infoa tarvitsevat myös kesäasukkaat ja muuttajat.

Paikallismuseotoiminnan kehittämistä nostettiin esille monia ideoita, joita hyödynnetään Etelä-Karjalan museon operoimassa paikallismuseoiden kehittämishankkeessa. Siksi näihin tuloksiin ei tämän tarkemmin puututa tässä raportissa. Siihen liittyvät ideat on koottu alla olevaan muistioon, josta löytyvät kaikkien ryhmien vastaukset kaikkiin esillä olleisiin kysymyksiin. Keskustelu oli vilkasta ja ihmiset innostuneita.

Paikalla: Outi Turpeinen, Päivi Mankki, Kalevi Manner, Anneli Hyyrynen, Terttu Heimala, Riitta Nevalainen, Seppo Tähtinen, Jaana Nalli, Annikki Hyytiäinen, Olavi Aatos, Pekka Siirpää, Hilikka Suoanttila, Martti Korhonen, Tapani Sulander, Eija Mättö, Jari Niiranen, Virve Niiranen, Annikki Knaapi, Johanna Hyyryläinen, Mervi Alaoutinen-Taina, Salme Tähtinen + 1

Mitä hyvää meillä on Luumäellä?

- vahva paikallinen historia
- monipuolinen ja rikas luonto
 - näkymiä
 - kohteita
- mukava asuinkunta
- karjalainen väestö
- marjastus- ja sienestys onnistuu
- kalastus ja metsästys
- oma lukio
- harrastusmahdollisuuksia

- luonto
- linnoitus ja muut historiakohteet kuten Kotkaniemi
- käsityöperinne ja taito
- kuntakeskuksessa harrastustoimintaa
- Taavetti rocks
- kunta ja peruspalvelut kunnossa
- eri alojen osaamista löytyy
- hyvä kirjasto
- paikallistapahtumat

- aktiiviset toimijat
- merkittävä historia
- hyvä sijainti
- idearikkaus
- yhteisöllisyys
- luumäkeläiset kuuluvat moneen eri yhdistykseen, joten verkostoituminen luontevaa
- Kivijärvi
- luonto
- kesäasukkaat
- talous kunnossa

- vieraskuntalaiset kehuu
- luonto
- Marttilan kylän markkinat
- Kotkaniemi
- vireä kylätoiminta
- Salpalinja
- harrastustoiminta
- Tuhannen tarinan talo
- Rusasen talo (kievari)
- haaveena kulttuurin monitoimitilat
- Kivijärvi
- kaupunki on lähellä
- linja-autoyhteydet
- liikuntamahdollisuudet
- talven ladut ja Jurvalan luistinrata
- yhdistystoiminta
- kansalaisopisto
- turvallinen asuinkunta
- lasten harrastusmahdollisuudet

Koonti

- ❖ **luonto**
- ❖ **yhteisö ja yhteisöllisyys**
- ❖ **historia ja perinteet**
- ❖ **tapahtumat**
- ❖ **palvelut**
- ❖ **aktiivisuus**
- ❖ **ihmiset**
- ❖ **monipuolinen osaaminen**

Mitä muuta kaipaamme?

- että junat pysähtyisivät
- että matkailuinvestoinnit onnistuisivat
- että kunta säilyisi itsenäisenä
- uusi kirjasto, jossa hyvä auditorio (n. 200 paikkaa ja elokuvalaitteistolla)
- juna pysähtyisi Taavetissa
- ohitustie Jurvalaan
- yhteinen erilaisten yhdistysten kokoustila ja arkistomateriaalien säilytystila
- Kangasvarern nuorisoseuraan tanhuryhmää: perinteen säilymistä!
- Taavettiin Rusasen taloon tulieluista yksityisyrittäjää: käsityöpajoja, taidepajoja, kahvilaa yms.
- Jurvalan huomioiminen harrastustoiminnassa

- näyttelytilat
- lisää yleisötapauksia mm. linnoitukseen
- uusi kirjasto – yhteinen olohuone
- draamakierroksia linnoitukseen
- museon elävöittäminen
- virkistystoimintaa vanhuksille laitoksiin
- taiteen jalkautuminen

- juna pysähdyttävä
- teatteri/näytelmä/kulttuuri -> miten saada lisää
- musiikki/lauluillat (Jurvalaan, valleille)
- Risulahti takaisin käyttöön
- linnoituksen kehittäminen ja myyntivaltti mainostamalla tietoisuuteen
- urheilumahdollisuuksia aikuisille naisille: ryhmäliikuntaa, harrasteliikuntaa

- Jurvalaan yhteisötaideteos
- harrastajateatteri
- lähiruokatori
- klassisen musiikin konsertteja
- pyörätie Jurvalasta Kotkaniemelle
- Taavetin uimarannan kunnostus
- lisää kukkia!
- lisää ulkokahviloita!

Koonti

- ❖ **kulttuuritarjontaa**
- ❖ **historiaa ja perinteitä hyödyntävää elävöittämistä**
- ❖ **palveluiden kehittäminen**
- ❖ **tiloja: erilaisia ja erilähtöisiä**
- ❖ **eri ”ryhmien” huomioiminen**

Miten saadaan toivotut asiat?

- tarvitaan aktiivisia ihmisiä
- hankkeet
- kansalaisopisto apuun -> toivekurssit esimerkiksi teatteriryhmä, lisää musiikkia
- näyttelytilat uuteen kirjastoon
- valtion rahalla
- päättäjiä pitää painostaa (junat)
- käyttää matkailupalveluita ja osallistumalla näihin hankkeisiin

- järjestötoiminnan yhteistyökyky
- tiedotus ja apu rahoituksen hakemisessa
- kunnan oma kulttuuritoimikunta
- päättäjien aktiivinen toiminta kulttuurin hyväksi
- Taavetti ja Tiina
- kunnan infopaketti matkailijoille, kesäasukkaille ja muuttajille

- yritysretket kunnan alueella
- teatteriohjaajan saaminen

- aktiiviset tekijät
- yhteishenki
- kulttuurityön arvostusta riittävästi
- kulttuurisihteeri kuntaan
- motivointia tekemiseen ja osallistumiseen
- palkitsemista ja kannustusta
- näyttelytilat
- paikallinen kulttuurintekijän palkitseminen vuosittain
- koulujen ja Kaikun kulttuuritapahtuman jatkuminen ja vakiinnuttaminen

- aloitteita
- kirjaston suunnittelu/näyttelytilat
- yhteistyö järjestöjen kesken
- lisää tapahtumia
- kansalaisopiston piirien ja musiikkiopiston hyödyntäminen (mm. tanssi)
- laitoksiin tietoa esim. esiintyjistä
- matkailuneuvojat järjestää museolla tapahtumia

Koonti

- ❖ **aktiivisia ihmisiä ja yhteistyötä**
- ❖ **lobbaus ja sitä kautta kulttuurityön arvostuksen lisäys**
- ❖ **rakenteiden kehittäminen**
- ❖ **matkailun erityistarpeiden huomioiminen**
- ❖ **motivointi ja kannustus**

Mitä toivotte paikallismuseotoimintaan Luumäellä?

- draaman keinoin
- museotyöntekijöiden pukeutuminen mukaan aihepiirin henkeen
- nettisivut ja opaspalvelut
- tilojen viihtyisyys
- kotiseutumuseo muuttaa Rusasen taloon
- museoille houkuttelevat viitat yms.

- infoa lisää -> ei esim. tietoa milloin Kotkaniemi auki
- tuotteistettava matkailussa
- kotiseutumuseon kunto huono -> ei viehätä
- saako muuta toimintaa, esim. eläimiä, käsitöitä

- linnoituskeskus
- Kotkaniemeen lapsille toimintaa
- kahvilatoimintaa museoihin, tuotteet jotenkin historiaan liittyviä
- tapahtumat

- linnoituksen esittelyä kehitettävä
 - teematapahtumia ja -näyttelyitä
 - Luumäen kesälehteen museon tapahtumatiedotuksia
 - museovastaavan toimi
 - ensimmäisen maailmansodan puolustuslinjan esittelytaulu Soivarinmäelle, jossa patterilinja kulkee
 - tykki varastosta linnoitukseen
 - Ellenin puutarha kuntoon esim. marttojen kanssa yhteistyössä
-
- Kotkaniemen pihapiirin entisöinti
 - mainostus: Svinhufvudin niemen näkyminen, vallien näkyminen
 - muun kulttuurin yhdistäminen: näyttelyjä, tapahtumia, ohjelmallisia tilaisuuksia
 - opastettuja historiakerroksia pakettina tiettyinä päivinä, markkinointia myös ulkopuolaisille ja turisteille

Parikkala

Parikkalassa kokoonnuttiin 11.5.2011. Parikkalalaiset näkevät kotiseutunsa ehdottomana vahvuutena nyky-Suomessa omintakeisen laatokankarjalaisen luonnon. Vesistöt, kasvillisuus ja Lintuinmaalla tietysti linnut ovat ainutlaatuisia ja tarjoavat mahdollisuuksia elämyksille ja esimerkiksi matkailun kehittämiseksi. Matkailukohteita Parikkalan ja siihen muutama vuosi sitten liittyneiden Uukuniemen ja Saaren alueilla on useita. Luontokohteena tunnetaan Siika-lahti, kun kulttuurikohteena profiloituu kehittämisen alla oleva Patsaspuisto sekä monet muut kohteet, joita nojaavat vahvasti perinteisiin. Kulttuurin mahdollisuuksia ovat käsityökeskus, kirkonkylä, kesäteatteri, museot, erinomainen kirjasto näyttelytiloineen ja yleensä hyvä kulttuuritarjonta. Parikkalalainen maaseutu elää edelleen vahvasti eikä lähiruoka ole Parikkalassa vain puhetta. Ulkoilu- ja liikuntamahdollisuudet ovat hyvät. Palvelujen suhteen Parikkalassa ollaan varsin omavaraisia ja positiivisena asiana mainitaan alhainen veroprosentti. Sekä julkiset että yritysten tarjoamat palvelut toimivat. Liikenneyhteydet ovat hyvät ja lähentävät, joskin kunnan sisällä liikenteessä olisi kehittämisen varaa. Kylistä on hankala päästä keskustaan, josta junat kulkevat. Omana erityisvahvuutena esille nostettiin parikkalalaiset iloiset ihmiset, joista osa taitaa vielä ihanan murteen.

Toiveiden puolella nousi vahvasti esille toimivan laajakaistayhteyden tärkeys ja sen tarve: maaseudulla se on sekä välttämätön työväline että monenlaisten mahdollisuuksien avaaja. Se tuo maailman tarjontoineen Parikkalaan sekä vie Parikkalaa maailmalle. Toisena rakenteellisena tekijänä toivottiin rahannostomahdollisuutta Saaren ja Uukuniemen suunnalle. Yhteistyö ja yhteistyökyky ovat pienessä kunnassa välttämättömyyksiä, joita voitaisiin jalostaa entisestään. Sen myötä monien muiden asioiden eteenpäin vieminen muuttuisi entistä sujuvammaksi. Yksittäisistä asioista esille nostettiin asioita, jotka tuovat Parikkalaan tapahtumia ja elämää. Kunnassa voitaisiin järjestää vaihtoehtoisia elokuvailtoja, mihin Harjulina tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet. Tapahtumatyyppisesti voisi miettiä ulkoilmaelokuvia sekä ”PP-festivaalia” eli isompaa kesätapahtumaa. Kesäteatterin toimivuutta parantaisi katos, jonka toteuttamista ideoitiin talkoilla ja paikkakunnan yritysten sekä kunnan antamien tarvikkeiden avulla. Talviteatterikin olisi toiveissa, samoin torielämän kehittäminen enempi tapahtuman suuntaan. Vanhan säilyttäminen nähtiin tärkeänä. Koitsanlahteen on saatava toimintaa ja Simpeleen järven hyvää kehitystä jatkettava. Vanhat hautausmaat ovat nekin tärkeää perinnettä.

Yhteistyö nostettiin tärkeimmäksi tavaksi saada asioita eteenpäin. Kaikenikäiset ja kaikenlaiset yhdistykset sekä yritykset ja kunta pitää saada yhdessä toimimaan ja ideoimaan. Aktiivinen osallistuminen ja sen mahdollistaminen sekä siihen kannustaminen lisäävät ihmisten halua sitoutua, jolloin alkaa tapahtua niin yksilöiden, yhdistysten kuin kunnankin tasolla. Kun asioista keskustellaan ja tarpeet nostetaan esille, niihin voidaan tarttua. Kaikenlaisten kehittämisaloitteiden tekeminen tulisi olla mahdollisimman sujuvaa. Ihmisiä tulee kannustaa innovatiivisuuteen ja rohkeuteen niitä miettiessään sekä toimintaansa suunnitellessaan. Esille tulevia ideoita tulee hankkeistaa yhdessä eri toimijoiden kanssa. Käytännön ongelmiin eli verkkoyhteyden puutteisiin ja rahannostomahdollisuuteen tuli ratkaisuehdotuksia. Ensinnäkin Telia Sonera pitäisi saada täyttämään sopimusten ehdot eli laajakaistan tulisi ulottua joka talouteen ja toiseksi kyläkaupoista voitaisiin tehdä sopimusten avulla paikkoja, joista voi nostaa rahaa.

Paikallismuseotoiminnan kehittämistä nostettiin esille monia ideoita, joita hyödynnetään Etelä-Karjalan museon operoimassa paikallismuseoiden kehittämishankkeessa. Siksi näihin tuloksiin ei tämän tarkemmin puututa tässä raportissa. Siihen liittyvät ideat on koottu alla olevaan muistioon, josta löytyvät kaikkien ryhmien vastaukset kaikkiin esillä olleisiin kysymyksiin. Keskustelu tilaisuudessa oli vilkasta ja ihmiset innostuneita. Parikkalassa on tekemisen iloa ja tahtoa. Myös kesäasukkaat ovat varsin aktiivisia varsinkin Uukuniemen suunnalla.

Paikalla: Saara Wilhelms, Aune Ritola-Grahn, Jari Venhovaara, Tuija Karlsson, Anneli Sikiö, Annikki Silventoinen, Kristiina von Hertzen, Kai Karlsson, Irja Liisa Soikkeli, Matti Rikkonen, Riitta Heikkinen, Seppo Saukkonen, Jaana Leskinen, Kirmo Wilén, Elisa Kuosa, Tiina Strandén, Ari Berg, Antti Soikkeli, Osmo Sikiö

Mitä hyvää meillä on Parikkalassa?

- luonto
- käsityökeskus
- hyvät liikenneyhteydet
- ihmiset

- laatokankarjalainen luonto
- erinomaiset liikenneyhteydet
- hyvät palvelut
- iloiset ihmiset
- kansainväliset matkailukohteet, mm. Patsaspuisto, Siikalahti
- lähiruoka

- ihana murre
- ihmiset
- hyviä matkailukohteita
- elävä maaseutu
- monipuoliset palvelut & yrityselämä
- käsityökeskus
- alhainen veroprosentti
- luonto: vesi, kasvillisuus, linnut
- kirkonkylä
- kesäteatteri
- museot
- liikuntamahdollisuudet

- luonto
- iloiset ihmiset
- ulkoilumahdollisuudet
- erinomainen kirjasto
- kirjaston näyttelytilat
- liikenneyhteydet lähentävät
- omavaraisuus
- hyvä kulttuuritarjonta

Koonti

- ❖ **laatokankarjalainen luonto**
- ❖ **matkailukohteet**
- ❖ **ihmiset**
- ❖ **palvelut/yritykset ja mahdollisuudet**
- ❖ **perinteet**

Mitä muuta kaipaisimme?

- yhteistyökyky
- vaihtoehtoinen elokuvailta
- ulkoilmaelokuvat
- talviteatteri

- toimiva laajakaista
- torielämä
- PP-festivaali puuttuu eli iso kesätapahtuma

- toimivat nettiyhteydet
- katos kesäteatteriin
- otto-piste/pisteet puuttuu Saaren–Uukuniemen suunnalta

- paremmat internetyhteydet
- vanhan säilyttäminen
 - Koitsanlahti
 - Simpeleen järvi
 - vanhat hautausmaat
- paremmat kulkuyhteydet

Koonti

- ❖ **laajakaistayhteys & kulkuyhteydet**
- ❖ **yhteistyökykyä**
- ❖ **tapahtumia ja elämää**
- ❖ **kulttuurin arvostaminen ja konkreettinen tukeminen**

Miten saadaan toivotut asiat?

- kaikenikäisten vetäminen mukaan!
- yhdistysten yhteistyö

- Telia Sonera velvoitetaan täyttämään sopimusehto: laajakaista ulotettava joka talouteen
- kesäteatterin katostalkoot
 - kulttuuritoimi tarjoaa talkookahvit
 - tarvikkeet sponsoroi yritys/yritykset -> laatta katoksen seinään
- kyläkaupat ”käteiskassoiksi”

- yksilöllistä vastuuta ja sitoutumista (mm. Simpeleen järvi)
- tarpeista puhuminen eikä vaikeneminen
- aloitteiden tekeminen

- innovatiivisia ja rohkeita ihmisiä
- ideoiden hankkeistamista
- yhteistyö eri toimijoiden kanssa

Koonti

- ❖ **yhteistyö: kaikenikäiset ja yhdistys**
- ❖ **ihmiset & asenteet – sitoutuminen**
- ❖ **hankkeet & neuvottelut**
- ❖ **talkoot & tekeminen**

Mitä toivotte paikallismuseotoimintaan Parikkalassa?

- toimintaa museoiden ympärille (kulttuuria)
- museoretki
- museoreitti
- elämyksellisyys

- opastetut museoretket
- museoiden aukiolo

- museoihin toimintaa
- museopäivä/viikko

- meijerimuseoon paikallisten maitotuotteiden myyntipiste (voi, juusto, hera, piimä, kokkelipiimä yms)
- hevosajoneuvomuseoon säkitettyä hevosen paskaa myyntiin lannoitteeksi
- paikalliset kalatuotteet kalastusmuseoon
- kauppamuseoon myyjän palvelut: irtokahvin jauhatus, nekut yms

Rautjärvi

Rautjärven tilaisuus oli 28.4.2011. Rautjärven hyvien asioiden ykkösenä oli molemmilla ryhmillä kaunis ja ilmeikäs luonto, jonka kulttuurisessa ja matkailullisessa hyödyntämisessä todettiin olevan vielä paljon mahdollisuuksia. Esimerkiksi Haukkavuoren kolmen rajan kohtauspaikka sekä luontopolku antaisivat mahdollisuuksia kehittämislle. Kunnan peruspalveluja ja pidetään toimivina ja harrastaminen on helppoa. Kirjastopalvelut mainitaan erinomaisiksi. Yhdistystoiminta on vilkasta ja yksittäisinä hyvinä asioina nostetaan esille kulttuuriviikko sekä Antiikin ja keräilyn kesäpäivät, joiden paikka on vakiintunut niin Rautjärvellä kuin kauppiaiden ja kävijöiden keskuudessa.

Kaivatuista asioista nousi vahvasti esiin Alko, josta kunnassa on taidettu puhua jo pitkään. Muitakin palveluntarjoajia toivottiin, kuten suutaria, kenkä- ja kirjakauppoja sekä majoituspalveluja ja kahvilaa. Niistä kaksi viimeistä avaisivat mahdollisuuksia myös kulttuurimatkailun ja kulttuuritoiminnan kehittämislle. Keskustelussa ideoitin lounaskahvilaa tyhjillään oleviin vahoihin puutaloihin tai tyhjillään oleviin Roihankadun vanhoihin liikehuoneistoihin. Kumpikin kulmakunta antaisi toiminnalle kunnostetuissa tiloissa viehättävät puitteet ja nostaisi samalla Simpeleen vanhojen liiketalojen arvoa. Kahvilaan toivottiin vilkasta toimintaa, kuten konsertteja, matineoita ja muuta elävöittämistä. Myös Tehtaanpuiston elävöittämistä ja yleensä laajempaa käyttöä toivottiin ja se nousi esille toisena mahdollisena kahvilanpaikkana. Sinne mietittiin esiintymislavaa, jota paikalliset toimijat voisivat hyödyntää, sekä piknikkitapahtumia musiikilla täydennettyinä. Tiloihin liittyvänä ajatuksena nousi esille auditorio ja/tai konserttitila. Myös liikenneyhteyksiä etenkin haja-asutusalueelle toivottiin lisää, joskin yhteydet Simpeleeltä nähtiin hyvinä.

Välineinä kohti toivottuja asioita nostettiin esille voimakkaasti asennemuutos. Kuntalaisten olisi mielellään hankittava se, mitä kotikunnasta saa kotikunnasta, jolloin palvelujen käyttöaste nousisi, mikä lisäisi niiden kannattavuutta ja saatavuutta. Sitä kautta voitaisiin saada ihan uusiakin palveluja kuntaan. Esille nostettiin myös ajatus rikkimenneiden asioiden korjaamisesta, joka on nykyään vähentynyt, mutta tähän tarvittaisiin esimerkiksi suutaria. Yleensäkin me-hengen kohotuksen todettiin auttavan monien asioiden eteenpäinviemisessä. Toimijoiden välisen yhteistyön lisääminen olisi yksi sen konkreettinen ilmaus. Kuntaan toivottiin matkailuvastaavaa, joka voisi kehittää matkailua ja sen lähitoimialoja suunnitelmallisesti. Yksittäisenä ideana nostettiin esille Rautjärven rajaretki, joka olisi moninkertaisessa rajakunnassa varsin luonteva elämyspalvelu. Ennen kaikkea kyse on mahdollisuuksien huomaamisesta ja niiden avaamisesta käytettävissä olevin keinoin.

Paikallismuseotoiminnan kehittämisestä nostettiin esille monia ideoita, joita hyödynnetään Etelä-Karjalan museon operoimassa paikallismuseoiden kehittämishankkeessa. Siksi näihin tuloksiin ei tämän tarkemmin puututa tässä raportissa. Siihen liittyvät ideat on koottu alla olevaan muistioon, josta löytyvät kaikkien ryhmien vastaukset kaikkiin esillä olleisiin kysymyksiin. Keskustelu tilaisuudessa oli vilkasta ja ihmiset innostuneita.

Paikalla: Mirja Kuru, Riitta Palm, Kaisa Myllymäki, Paula Jääskeläinen, Marjaana Tykkyläinen, Erik Luukkanen, Anni Peltola

Mitä hyvää meillä on Rautjärvellä?

- kivat ihmiset
- kaunis luonto
- liikunnan harrastaminen helppoa
- vilkas yhdistystoiminta
- hyvät kirjastopalvelut
- hyvät peruspalvelut (paitsi Alko)

- luonto
- hyvät liikenneyhteydet
- kulttuuriviikko ja Antiikin ja keräilyn kesäpäivät
- hyvä kirjasto
- hyvät peruspalvelut
- peruskoulun lisäksi lukio
- urheilumahdollisuudet

Koonti

- ❖ luonto
- ❖ hyvät peruspalvelut
- ❖ tapahtumat
- ❖ järjestötoiminta

Mitä muuta kaipaisimme?

- Alko
- majoituspalvelut
- kahvila
- elämää Tehtaanpuistoon
- joukkoliikenne vähäistä

- lisää palveluja: suutari, kenkäkauppa, kirjakauppa, kahvio/lounasravintola, Alko
- auditorio/konserttitila

Koonti

- ❖ palvelut
- ❖ elävöittäminen (kahvila ja puisto)

Miten saadaan toivotut asiat?

- kuntaan matkailuvastaava
- uudisrakennus=kahvila Tehtaanpuistoon
- Rautjärven rajaretki
- toimijoiden välinen yhteistyö

- asennemuutos:
 - hanki täältä mitä voit -> käyttöaste nousee
 - rikkimenneen korjaaminen (suutari)
- ”hengen kohotus” – ME

Koonti

- ❖ me-henki, rautjärveläisyys
- ❖ yhteistyö
- ❖ mahdollisuuksien huomaaminen/avaaminen

Mitä toivotte paikallismuseotoimintaan Rautjärvellä

- laajemmat aukioloajat, museonhoitaja
- mummo ja pappa kertomassa, mitä esineillä tehdään/tehtiin
- päiväkotivierailut
- reservikasarmialueen kenttä raivattava
- hevosen päivä
- DVD maistiaisista
- työpajat
- perinneruuat ja -leikit

- kiinteät aukioloajat
- resurssit: raha + työvoima
- tapahtumia ja niille tekijöitä
- myös kotiseutumuseoon vaihtuvia näyttelyitä
- työnäytöksiä

Ruokolahti

Ruokolahdella kokoonnuttiin 9.5.2011. Keskeisellä paikalla Etelä-Karjalassa sijaitsevan Ruokolahden ehdoton vahvuus on luonto, joka tarjoaa monenlaista kaunista ja mieleenpainuvaa mahdollisuutta. Myös historia, perinteet ja kulttuuri ovat eukkopitäjän hyviä asioita. Kaunis kirkonmäki yhdistää luonnon ja perinteet. Esihistoria on Ruokolahdella lähellä ihmistä ja tarjolla on monenlaista maaseutukulttuuria sekä originelleja taiteilijoita ja harrastajia. Karjalaisuus ja ihmiset ovat ruokolahtelaisia kivijalkoja: ollaan halukkaita tekemään yhteistyötä ja sitoutumaan. Järjestötoiminta onkin aktiivista ja harrastusmahdollisuuksia riittää. Mukava kotikutoisuus tekee toiminnasta helposti lähestyttävää ja kannustaa osallistumaan. Toisista välitetään. Palvelut koetaan yleisesti hyväksi. Tämä koskee sekä julkisia palveluja että muita tarjolla olevia palveluja. Julkisia palveluja saadaan ylläpidettyä edullisella kunnallisveroasteella. Tällä hetkellä pitäjän vahvuutena on kaksi kansanedustajaa.

Asioiden koettiin olevan Ruokolahdella hyvin, joten kotipitäjään kaivattiin varsin vähän mitään. Toiveet liittyivät pitkälti rakenteisiin ja niiden myötä saataviin mahdollisuuksiin eikä niinkään itse toimintaan. Tietoliikenneyhteyksiä toivottiin paremmiksi. Toimijoille toivottiin myös tukea sekä kulttuurille rahaa. Rakenteisiin liittyivät toiveet julkisen liikenteen kehittämisestä, museon lämpimistä näyttely- ja varastotiloista sekä majoituspaikkojen lisäämisestä. Esille nostettiin ympärivuotisen käsitöiden myyntipisteen saaminen, joka voisi olla esimerkiksi Lohelassa. Toiminnan tukea olisi ammattimaisempi käsitöiden tuottamiseen ja markkinointiin, mitä myyntipiste jo suoraan tarjoaisi. Käytännön ideoita toiveiden toteuttamiseen ei esitetty myöskään keskustelussa.

Paikallismuseotoiminnan kehittämisestä nostettiin esille monia ideoita, joita hyödynnetään Etelä-Karjalan museon operoimassa paikallismuseoiden kehittämishankkeessa. Siksi näihin tuloksiin ei tämän tarkemmin puututa tässä raportissa. Siihen liittyvät ideat on koottu alla olevaan muistioon, josta löytyvät kaikkien ryhmien vastaukset kaikkiin esillä olleisiin kysymyksiin.

Paikalla: Virve Niiranen, Tiiu Anttinen, Eija Auvinen, Jari Niiranen, Jouko Siitonen, Eija Hämäläinen, Santtu Määttänen, Mari Väänänen, Raija Salakka, Helena Kosonen + 1

Mitä hyvää meillä on Ruokolahdella?

- luonto
- julkiset palvelut
- harrastusmahdollisuudet
- järjestötoiminta

- ihmiset
- sitoutuminen
- karjalaisuus
- yhteistyö
- luonto
- välittäminen
- kotikutoisuus
- historia

- luonto
- aktiivisia järjestöjä
- hyvät palvelut
- kaksi kansanedustajaa!
- edullinen kunnallisvero
- keskeinen sijainti Etelä-Karjalassa
- rikas historia
- kaunis kirkonmäki
- originelleja taiteilijoita/harrastajia
- maaseutukulttuuria löytyy
- esihistoria lähellä nykyihmistä

Koonti

- ❖ **luonto**
- ❖ **ihmiset ja yhteisöllisyys**
- ❖ **järjestötoiminta**
- ❖ **historia, perinteet ja kulttuuri**
- ❖ **julkiset palvelut**

Mitä muuta kaipaisimme?

- toimivat tietoliikenneyhteydet
- julkinen liikenne
- tukea toimijoille
- majoituspaikkoja
- rahaa
- museoon lämpimiä tiloja niin näyttelyyn kuin varastoiksi
- ympärivuotinen käsitöiden myyntipiste
- ammattimaisempaa käsitöiden tuottamista ja markkinointia
- käsityöpuoti esimerkiksi Lohelaan

Koonti

- ❖ **tukea toimijoille**
- ❖ **koulutusta tukemaan luovien alojen yritystoimintaa**
- ❖ **tiloja ja mahdollisuuksia**

Miten saadaan toivotut asiat?

- tähän ei tullut Ruokolahdelta ajatuksia

Mitä toivotte paikallismuseotoimintaan Ruokolahdella?

- palveluja, esimerkiksi matkailijoille paketteja
- yhteistyö koulujen ja yhdistysten kanssa
- tiedottamisen päivittäminen ja markkinointi
- ongelmana vähenevä vapaaehtoistyövoiman väheneminen

- kohdennettu aukiolo
- säilytystilojen nykyaikaistaminen ja lämmintä tilaa
- ”koulumuseo” (lakkautettavat koulut ja niiden esineistö)
- esineiden käytön havainnollistaminen (elävöittäminen, työnäytökset, filmit)
- yksityisten museokokoelmien kartoitus ja säilytyksen varmistaminen

Savitaipale

Savitaipaleelle Kuntakierros saapui 5.5.2011. Savitaipaleen vahvuuksia ovat muun muassa luonto ja perinteet. Kaunis, puhdas luonto, harjut ja supat, puhdasvetinen Kuolimo nieriöineen, sienet ja marjat sekä linnusta ja yleensä eläimistö koskettavat. Perinteiden puolella kotiseututyö on Savitaipaleella vahvaa. Se näkyy Hakamäen museoalueella, Antti Matikan saarella ja kylähistorioissa. Savitaipalelaisissa perinteissä on ammennettavaa sekä pitäjän museoihin että muutenkin. Palvelut, sekä yleensä että erityisesti kulttuuripalvelut, koetaan kotikunnan vahvuuksina. Saatavilla on toimivat peruspalvelut, kuten terveys- ja sosiaalipalvelut ja koulut. Hyviä harrastusmahdollisuuksia on etenkin lapsille, jotka voivat harrastaa käsityötä, liikuntaa, musiikkia... Aikuisille tekemistä tarjoaa kansalaisopisto. Savitaipaleella todeksinkin olevan monipuolisia, edullisia ja laadukkaita harrastusmahdollisuuksia kaikille ikäryhmille. Julkisten palvelujen antia laajentavat yritysten tarjoamat palvelut ja yleensä monipuolinen yrityskanta, mitä pidettiin yhtenä Savitaipaleen vahvuutena. Savitaipaleella kaikki on vielä lähellä. Erityisesti mainittiin aktiivinen kulttuurisihteeri. Kaiken edellytyksenä on Savitaipaleen kokoisessa kunnassa yhteistyö, jonka nähdään toimivan niin ihmisten kuin organisaatioiden välillä. Yleensäkin ihmiset nähdään yhtenä Savitaipaleen hyvänä asiana. On yhdessä tekemistä ja yhteisöllisyyttä. Se näkyy myös kylissä, jotka ovat nekin savitaipalelainen vahvuustekijä. Elämää ei ole pelkästään kirkonkylässä. Yleisesti ”hommat hoituvat”. Tämä näkyy myös tapahtumapuolella: tapahtumat nähdään kotikunnan vahvuutena. Tarjontaa on myös lastenkulttuurissa.

Keskustelijat olivat sikäli realisteja, että kuntaan kaivattaisiin lisää ihmisiä, lapsiperheitä sekä vähän iäkkäämpiä asukkaita. Tämä takaisi kunnan tulevaisuuden. Siksi muuttoa tukevien palvelujen, esimerkiksi ikäihmisille suunnattujen, sekä työpaikkojen ja toimivan kaavoituksen asuntojen luomista pidettiin tärkeänä. Toisaalta julkinen liikenne ei saisi ainakaan tämänhetkisestä heikentyä. Myös hyväksi asiaksi koettuja tapahtumia kaivattiin lisää. Toria voisi kehittää rakentamalla sinne katettu esiintymisareena sekä lisäämällä viihtyisyyttä kukkaistutusten avulla. Sekä torille että yleensä tapahtumiin toivottiin markkinameininkiä, esiintyjä ja teatteria. Teineille voisi olla omanlaisiaan tapahtumia. Tapahtumarakenteita ja -tarjontaa voitaisiin kehittää laaja-alaisesti yhdessä. Sekä paikallisia että kesäasukkaita ja matkailijoita palvelisi venerantojen kehittäminen niin Kuolimolla kuin Saimaalla. Yleensä Kuolimon tarjoamien mahdollisuuksien laajempi hyödyntäminen olisi toivottavaa. Matkailijoiden tarpeisiin tarvittaisiin monipuolisia majoitusrakenteita ja palvelutahtoa. Lasten puuhamaan tyyppinen tarjonta herättäisi ohikulkijoiden ja muidenkin kiinnostusta.

Toivottujen asioiden saavuttamisen keinoina nähtiin monipuolinen yhteistyö yhteismarkkinoinnista lähtien. Yhteistyötä tulisi tehdä yli maakunta- ja toimialarajojen. Tarvitaan myös alueellisen elinkeinoyhtiön ja kunnan aktiivista elinkeinopolitiikkaa ja innovatiivisuutta. Väliä kotikunnan kehittämiseen toisi luonnollisesti myös verotulojen ja työpaikkojen lisääminen. Siinä tarvitaan myös ulkopuolisten investointeja. Kuntamarkkinoinnin lisääminen lisäisi kunnan näkyvyyttä ja sitä myöten houkuttelevuutta ulkopuolisten silmissä. Kuntalaisten, kunnan ja yrittäjien yhteistyöllä voitaisiin ”maksimoida euroja” eli eri suunnista Savitaipaleen kehittämiseen saatavia mahdollisuuksia ja keinoja. Myönteisen ilmapiirin vaaliminen pitkäjänteisesti luo hyvää imagoa. Käytännön mahdollisuutena keskusteltiin pitkään Päivä Savitaipaleella -paketista, jota voitaisiin tarjota kunnassa olevien toimijoiden yhteistyönä lähiseudun hotellien kautta kiinnostuneille matkailijoille. Se pitäisi sisällään matkat tai selkeän ohjauksen Savitaipaleelle. Matkailijoille tarjottaisiin ruoka-, luonto-, kulttuuri- ja perinne-elämyksiä sekä mahdollisuuksia ostoksiin. Paketti tulisi olla saatavilla myös englannin ja venäjän kie-

lillä. Innostus tähän asiaan oli aika suurta, joten tästä voi hyvinkin lähteä kehittymään maakunnassa matkailupilotti. Keskustelua jatkettiin paikallismuseotoiminnan kehittämistä miehitteässä. Paikallismuseotoiminnan kehittämistä nostettiin esille monia ideoita, joita hyödynnetään Etelä-Karjalan museon operoimassa paikallismuseoiden kehittämishankkeessa. Siksi näihin tuloksiin ei tämän tarkemmin puututa tässä raportissa. Siihen liittyvät ideat on koottu alla olevaan muistioon, josta löytyvät kaikkien ryhmien vastaukset kaikkiin esillä olleisiin kysymyksiin. Keskustelu tilaisuudessa oli vilkasta ja ihmiset innostuneita.

Paikalla: Hannu Jokinen, Pertti Jurvanen, Helena Hjerppe, Eija Koivumäki, Eila Kajanus-Jurvanen, Margarita Siivo, Petri Siivo, Tuula Haikola, Sirpa Onttinen, Marianne Torikka, Sanna Pulkkinen

Mitä hyvää meillä on Savitaipaleella?

- kaunis, puhdas luonto
- Kuolimo
- kotiseututyö
- eri ihmisten välinen yhteistyö
- kaikki lähellä
- monipuoliset palvelut (terveys- ja sosiaalipalvelut, koulut)
- hyvät harrastusmahdollisuudet: erityisesti lapsille ja kansalaisopisto
- tapahtumia

- puhdas luonto: sienet, marjat
- Kuolimo: puhtaat vedet, nieriä
- Hakamäen museoalue, Antti Matikan saari
- kylähistoriat
- palvelut
- lyhyet etäisyydet
- linnusto & eläimistö
- harjut/supat
- koulut, aktiviteetit: käsityö, liikunta, musiikki

- tapahtumat
- palvelut, uusi koulu ym. peruspalvelut
- monipuoliset harrastusmahdollisuudet kaikille ikäryhmille: edullista ja laadukasta
- monipuolinen yrityskanta
- ihmiset
- luonto
- kylät
- yhdessä tekeminen ja yhteisöllisyys
- aktiivinen kulttuurisihteeri
- lastenkulttuuritapahtumat
- ”hommat hoituvat”

Koonti

- ❖ luonto
- ❖ perinteet

- ❖ palvelut ja kulttuuripalvelut
- ❖ yhteistyö, yhteisöllisyys, ihmiset
- ❖ lyhyet välimatkat
- ❖ tapahtumat

Mitä muuta kaipaisimme?

- lapsia, ihmisiä=vähän iäkkäämpiä
- "teinitapahtumia"
- torin esiintymisareena, katettu
- työpaikkoja, lisää yrityksiä
- monipuolisia majoituspalveluja ja -tahtoa
- vuokra-asuntoja

- hyvää kaavoitusta -> asukkaita
- kehittää toria: lisää kukkia yms.
- venerannat
- monipuolisia majoituspalveluita
- lasten "Puuhamaa"
- tapahtumia: markkinoita, esiintyjä, teatteria
- Kuolimo!

- varakkaiden paluumuuttajien henkilökohtaiset avustajat
- työpaikkoja, yritykset, 3. sektori
- julkinen liikenne ei saisi 8ainakaan) heikentyä
- majoituspalvelut

Koonti

- ❖ perheitä – muuttoa tukevia palveluja ja työpaikkoja
- ❖ tapahtumia kaiken ikäisille
- ❖ tapahtumarakenteiden kehittäminen
- ❖ majoituspalvelut

Miten saadaan toivotut asiat?

- verotuloja, työpaikkoja
- innovatiivisuutta
- luomun tukemista ja suoramyyntiä
- maakunnallinen yhteistyö
- ulkopuolisia investointeja
- kunnan markkinointi

- eurojen maksimointi
- innovaatioita!
- yhteismarkkinointia

- kuntalaiset+yrittäjät+kunta => yhteistyötä
- elinkeinoyhtiön ja kunnan aktiivinen elinkeinopolitiikka
- myönteisen ilmapiirin vaaliminen pitkäjänteisesti -> hyvä imago

Koonti

- ❖ yhteismarkkinointia
- ❖ yhteistyö yli rajojen (maakunta) ja toimialarajojen
- ❖ innovatiivisuus

Mitä toivotte paikallismuseotoimintaan Savitaipaleella?

- elävää toimintaa
- mainontaa
- kansainvälisiä esittelyjä
- tapahtumia: teema
- 13. tien varteen opasteita
- opastettu kolmen museon kierros draaman keinoin
- ilmaisutaidon ryhmä harjoittelee talvikurssilla draamaesityksen
- lukion ryhmä/kansalaisopiston ryhmät tekevät esimerkiksi englanninkieliseen esitykseen
- ”Päivä Savitaipaleella” -paketti kunnan hinnalla
- esimerkiksi Europaeus: kansallinen merkittävyys, raja ja sota historia venäläisille kiinnostavasti
- myynti-paketti

Suomenniemi

Suomenniemellä kokoonnuttiin 3.5.2011. Suomenniemen vahvuudet lähtevät eräällä tapaa pitäjän nimestä: ollaan Suomen niemellä ja suomalaisuuden juurilla. Hyvien asioiden kärjessä on pitäjän ”lintukotomaisuus” ja turvallisuus. Siihen liittyvät luonto, kauniit maisemat ja puhtaat vedet sekä hiljaisuus. Luonnonkauneutta voi ihailla yhteisellä ponnistuksella rakennetusta maisematornista. Suomenniemen vahvuuksia ovat myös ihmisten aktiivisuus ja joustavuus. Se näkyy yhdistystoiminnassa ja lasten kerhoissa. Kulttuuritarjontaa edustavat toimiva teatteri, Suomenniempäivät sekä ”erinomaisen hyvä kirjasto”. Suomenniemeläiset perinteet luovat perustan toiminnalle ja yleensä suomenniemeläisyydelle. Niitä ovat muun muassa Suomenkylän kuulu perinnemaisema, maitotie ja kirkko.

Yksi Suomenniemen hyvistä asioista on kesätori, jossa olisi toisaalta myös kehittämisen varaa. Kesätorille on Suomenniemellä tapana tulla varhain, jolloin suurin osa myyntituotteista on vaihtanut omistajaa jo ennen varsinaisen myyntiajan alkamista. Tosin viimeaikoina on saatu uusia myyjiä, joilla on riittänyt myytävää pidemmäksikin aikaa. Kesätorista ja sen kehittämisestä keskusteltiin Kuntakerroksella varsin pitkään. Mahdollisuuksiksi ideoitiin toiminnan ja tapahtumien lisäämistä torin yhteyteen. Tällöin ihmiset viihtyisivät torilla pidempään ja myyjät alkaisivat varata enemmän myytävää. Kahvila on jo saatu, mutta työnäytökset, pienimuotoiset maistiaiset teatterin esityksistä sekä samanaikaisten tapahtumien järjestäminen Nikkisen torpalla saisivat ihmiset viipymään pidempään. Samalla tulisi luotua pohjaa yhteistyölle.

Toiveet voidaan tiivistää kolmeen tekijään eli aikaan, rahaan ja ihmisiin. Toisaalta esimerkiksi rahaa ei tarvittaisi kahmalokaupalla vaan sopivasti. Toiveet painottuivat nimittäin yhteistyön ja verkottumisen lisäämiseen. Yhdessä on mahdollista saada aikaan paljon, esimerkiksi nuorten harrastusmahdollisuuksien parantamisessa. Yhteistyöhön liittyy myös infopiste, josta kuka tahansa saisi tietoa kaikesta siitä, mitä on vireillä ja suunnitteilla. Lisäksi joku uusi tapahtuma toisi paitsi lisää kävijöitä sekä lisäisi paikallisten ja kesäasukkaiden osallistumista, mikä taas parantaisi tiedonkulkua sekä lisäisi yhteistyötä ja verkostoitumista. Esiintyjärekisteristä todettiin keskustelussa, että sellaisena voidaan käyttää eKarjala-portaalissa olevaa luovien alojen rekisteriä sekä Amusa kulttuuritoria, josta on tulossa edullinen tarjous eteläkarjalaisille toimijoille. Yleisesti tiedottamista toivottiin lisää.

Keinoina toivottujen asioiden saavuttamiseen nähtiin nimenomaan jo aiemmin mainittu yhteistyön lisääminen sekä ihmisten että organisaatioiden välillä. Siten syntyy luova ilmapiiri, mikä kannustaa ihmisiä aktiivisuuteen ja toimintaan. Päästään kehään, jossa positiivisuus tukee luovuutta ja myönteistä asennetta ja se lisää edelleen positiivisuutta. Olennaista on halu ja tahto kehittää Suomenniemeä yhdessä ja tasa-arvoisesti sekä toisia arvostaen. Tiedotuksen sujuvuutta lisäisi kokoava taho, joka voisi auttaa myös tietotekniikan kanssa. Toisaalta ulkopuolisia oppeja pitäisi ottaa vastaan esimerkiksi hankkeistamisessa ja hankeosaamisen hyödyntämisessä: niiden avulla voidaan saada rahahanat auki. Asioissa pitäisi edetä askel kerrallaan eli ei liikaa yhdellä kertaa. Samalla muutosvastarintaa voitaisiin murtaa.

Paikallismuseotoiminnan kehittämisestä nostettiin esille monia ideoita, joita hyödynnetään Etelä-Karjalan museon operoimassa paikallismuseoiden kehittämishankkeessa. Siksi näihin tuloksiin ei tämän tarkemmin puututa tässä raportissa. Siihen liittyvät ideat on koottu alla olevaan muistioon, josta löytyvät kaikkien ryhmien vastaukset kaikkiin esillä olleisiin kysymyksiin. Keskustelu tilaisuudessa oli vilkasta ja ihmiset innostuneita.

Paikalla: Katja Karhu, Satu Salmensuu, Riikka Hujala, Marita Tapio, Riitu Kiljunen, Ritva Hujala, Marja Kauppi, Tyyne Leskelä

Mitä hyvää meillä on Suomenniemellä?

- ”lintukoto”
- teatteri
- kauniit maisemat
- puhtaat vedet
- maisematorni
- maitotie
- Suomenkylä
- kirkko
- yhdistystoiminta/kerhot
- erinomaisen hyvä kirjasto
- Suomenniemipäivät
- kesätori (kehitettävääkin)

- lasten kerhot ja aikuisten harrastustoiminta
- kunnan nimi
- upeat maisemat, puhdas luonto, hiljaisuus
- turvallisuus
- ihmisten aktiivisuus ja joustavuus
- toimiva teatteri

Koonti

- ❖ ”lintukoto”
- ❖ luonto ja maisemat
- ❖ aktiivisuus ja järjestöt
- ❖ kulttuuritarjonta
- ❖ perinteet

Mitä muuta kaipaaisimme?

- toritoiminta
- nuorten harrastukset
- ihmisiä
- infopistettä (tietoa kaikille)
- joku uusi tapahtuma, mikä toisi lisää kävijöitä Suomenniemelle (”Kesäkisat vauvasta vaariin”, hauskaa)

- aikaa, rahaa, ihmisiä
- yhteistyön kehittäminen
- esiintyjärekisteri
- tiedottamisen parantaminen ja helpottaminen
- lisää verkottumista, yhteyshenkilöt tiedossa

Koonti

- ❖ yhteistyö, verkostoituminen ja tiedotus
- ❖ lisää toimintaa
- ❖ resursseja

Miten saadaan toivotut asiat?

- aktiivisia ihmisiä
- organisaatioiden toimiva yhteistyö
- luova ilmapiiri
- osataan hyödyntää rahahanat
- hyvän ryhmänohjaaja/kerhonvetäjät
- tiedotus, kokoava taho/voima
- tahto kehittää Suomenniemeä
- tasa-arvoisuus
- kilpailun ja kyräilyn poistaminen

- hankkeet ja hankeosaaminen
- ei liikaa kerralla
- tietotekniikkaosaamista
- positiivinen asenne
- ulkopuolinen näkemys
- toisen arvostaminen
- keinoja muutosvastarinnan voittamiseen

Koonti

- ❖ hankeosaamista (askel kerrallaan)
- ❖ yhteistyö
- ❖ positiivisuus <-> luovuus <-> myönteinen asenne
- ❖ tiedotus ja asiantuntijoiden hyödyntäminen

Mitä toivotte paikallismuseotoimintaan Suomenniemellä

- pienten museoiden verkottuminen, yhteistä henkilökuntaa
- Kunnaksen ”Koiramäki” -tyyppisiä tapahtumia (erityisesti Lyytikkälään)
- esineistön luettelointi helpommaksi -> yhteinen ohjelma, rekisteri, tietokanta
- virtuaalimuseo jokaisesta talomuseosta/pienmuseosta
 - myös kotimuseoista (huomioiden yksityisyyden tarpeen)
- tapahtumien järjestämiseen ammatillista apua vapaaehtoisille
- tuutori
- tietoa siitä, mikä pilaa historiallisen elämyksen (kertakäyttömuki?)
- toimintamallin tuotteistaminen

- aukioloaikoja lisää (on vain kerran vuodessa)
- Nikkisen torpan peruskorjaus (rahaa ei ole saatu, koska museo ei ole auki)
- piha-alue viihtyisämmäksi: kukkia ja tavoitteena saada uusi pöytä
- paikkakunnan tarinakirja (tekeillä)
- kotiseutuarkisto

- virtuaalikierrros
- omat kotisivut

Taipalsaari

Taipalsaaren tilaisuus oli 9.5.2011. Sisämaan saaristokunta Taipalsaarella luonto nähtiin luonnollisesti kotipitäjän ehdottomana vahvuutena. Sitä edustavat muun muassa Saimaan vesistö sekä yleensä kauniit ja monimuotoiset maisemat. Taipalsaarella on rikasta historiaa ja perinteitä. Esihistoria on monipuolista ja runsasta: on kalliomaalauksia, punamultakalmisto, kivikautisia asuinpaikkoja ja kampakeramiikkaa sekä muitakin jäänteitä esi-isiemme ajoilta. Uudempaa, joskin jo satojen vuosien perinteitä kantavaa, perinnettä edustavat muun muassa Röytty ja rantakala, joka mainittiin esimerkkinä ruokaperinteestä. Taipalsaari sijaitsee lähellä Lappeenrantaa ja sinne on hyvät kulkuyhteydet. Palvelut pelaavat. Niistä mainittiin erikseen hyvät liikuntapaikat, uusi, hieno kirjasto sekä toimiva terveyskeskus. Väestö on nuorekasta ja koulutettua, mikä antaa mahdollisuuksia kunnan ja sen alueen toiminnan kehittämiseksi.

Toiveet voidaan ryhmitellä kolmeen kokonaisuuteen. Ensinnäkin toivotaan elävöittämistä ja tapahtumia, kuten konsertteja, taidetapahtumia ja teemapäiviä. Ongelmana on keskustelun perustella kuitenkin se, että Lappeenranta tarjontoineen on niin lähellä, että osallistujia ei konsertteihin kuitenkaan tahdo aina riittää. Toisaalta kaivataan lisää eri tekijöiden välistä yhteistyötä sekä uusia yrittäjiä, jotka sitoutuvat toimintansa kehittämiseen. Ennen kaikkea kyse on oikeastaan asenteesta. Tarvitaan uskallusta, positiivisuutta ja tukea uusille ideoille, jotta verkostoituminen ja yhteistyö lisääntyisivät. Toivottua tukea voitaisiin ohjata ja antaa jonkinlaisen kokoavan voiman tai paikan kautta: elävä kyläkeskus ja/tai koordinaattori muodostaisivat sille hyvät puitteet. Olisi tärkeää aktivoida nuoria kulttuurin pariin. Toimintatapoja tulisi muuttaa sellaisiksi, että ne saisivat lapset ja nuoret innostumaan kulttuurista.

Kehittämistoimiin tarvitaan rahaa, jota voitaisiin saada yhdistämällä kunnan, valtion ja hankerahoituksen mahdollisuuksia luovasti. Pelkästään oikeudenmukaisempi valtionosuusjärjestelmä helpottaisi Taipalsaaren tilannetta merkittävästi. Oman kunnan tukea uusille asioille tulisi tehostaa, mutta pelkän kunnan rahoituksen varaan ei pidä jäädä. Kysymys on pitkälle ”rohkeudesta uskaltaa”. Kehittämisessä ja innovoinnissa tarvitaan luovaa hulluutta ja räväkiä johtajia. Tulisi etsiä ja houkutella sopivia henkilöitä toimimaan ja saada uutta verta mukaan. Kehittämistyötä tukemaan tarvitaan asianmukaisia tiloja sekä medianäkyvyyttä ja markkinointia. Viesti ei kuitenkaan saa hukkuu massaan. Yleisesti todettiin keskustelussa, että paljon voidaan tehdä pelkästään asenteita muuttamalla, kaikkeen ei tarvita suuria summia.

Paikallismuseotoiminnan kehittämisestä nostettiin esille monia ideoita, joita hyödynnetään Etelä-Karjalan museon operoimassa paikallismuseoiden kehittämishankkeessa. Siksi näihin tuloksiin ei tämän tarkemmin puututa tässä raportissa. Siihen liittyvät ideat on koottu alla olevaan muistioon, josta löytyvät kaikkien ryhmien vastaukset kaikkiin esillä olleisiin kysymyksiin. Keskustelu tilaisuudessa oli vilkasta ja ihmiset innostuneita.

Paikalla: Seppo Paajanen, Marjo Jauhiainen, Mikko Suutari, Päivi Eitomaa, Teemu Turunen-Saaresti, Risto Järvisalo

Mitä hyvää meillä on Taipalsaarella?

- luonto ja vesistö
- monipuolinen ja runsas esihistoria: kalliomaalaukset, punamultakalmisto, kivikautisia asuinpaikkoja sekä muiltakin aikakausilta, kampakeramiikkaa...

- Røyttö
- hyvät kulkuyhteydet – Lappeenranta on lähellä
- saaristokunta sisämaassa

- maisema
- Røyttö
- kalliomaalaukset
- hyvät liikuntapaikat
- hyvä, uusi kirjasto
- terveyskeskus toimiva
- monimuotoinen maisema
- nuorekas väestö
- korkea koulutustaso
- rantakala

Koonti

- ❖ **luonto**
- ❖ **historia ja perinteet**
- ❖ **palvelut**
- ❖ **vireys ja ihmiset**

Mitä muuta kaipaisimme?

- konsertteja
- taidetapahtumia
- teemapäiviä
- eri tekijöiden yhteistyötä
- uskallusta
- tukea uusille ideoille
- yrittäjiä

- verkostoitumista ja yhteistyötä
- positiivisuutta
- kokoava voima tai paikka: esimerkiksi elävä kyläkeskus tai henkilö, joka huolehtii koordinoinnista
- nuorten aktivointi kulttuurin pariin
- toimintatapojen muuttamista niin, että saadaan lapset ja nuoret innostumaan kulttuurista

Koonti

- ❖ **elävöittämissä ja tapahtumia**
- ❖ **yhteistyötä**
- ❖ **asenne**
- ❖ **”tukirakenteita”**
- ❖ **lasten ja nuorten huomioiminen**
- ❖ **uusia yrittäjiä**

Miten saadaan toivotut asiat?

- valtionosuudet oikeudenmukaisiksi
- oman kunnan tuki tehokkaammaksi kaikelle uudelle
- rohkeutta uskaltaa
- luovaa hulluutta
- räväkämmät johtajat

- löytämällä/houkuttelemalla sopivat henkilöt toimimaan -> uutta verta toimintaan
- riittävästi rahoitusta: vaihtoehtoisia rahoitusmahdollisuuksia – kunta ei voi ainoastaan rahoittaa
- luomalla asianmukaisia tiloja toimijoille
- näkyvyyttä median kautta
- markkinointiformaatin muuttaminen niin, ettei huku massaan

Koonti

- ❖ **Rahoitus: valtio, kunta ja hankkeet luovasti**
- ❖ **rohkeutta uskaltaa: luova hulluus, kannustava ”johtaminen” -> uutta verta**
- ❖ **toimitilat**
- ❖ **näkyvyys ja markkinointi**

Mitä toivotte paikallismuseotoimintaan Taipalsaarella?

- vanhan ajan päivät: mm. työnäytöksiä (Soinin kunnassa toteutettu ja Reijo Kivimäki tietää)
- vanhojen kuva/videomateriaalien näyttäminen
- kalastus- ja vesikulkuneuvomuseo – toiminnallisuutta
- perinne käsityöt retro-hengessä esille
- tiedotus ja opastus/opasteet kuntoon
- museo/historiallisten paikkojen retki tai kiertoajelu

- Röytyn elämä kesäaikana
 - ohjelmaa: paluu vanhoihin puuhiin
 - konsertteja
 - myyntitaidenäyttelyitä
- kotiseutumuseo saisi olla auki ainakin Taipalsaari-päivien aikaan

MAHDOLLISIA JATKOTOIMIA

Kuntakierroksen ryhmätöiden ja tilaisuuksissa käytyjen keskustelujen perusteella tehdyn SWOT-analyysin perusteella Etelä-Karjalassa on oivallinen tilanne: meillä on vahvuuksia ja mahdollisuuksia. Kulttuurin, taiteen ja yleensä luovien alojen kehittäminen ja niiden merkityksen kasvattaminen entisestään näyttää olevan vain tekemistä vaille valmis asia. Heikkoudet ja uhkat ovat nimittäin enemmän asennepuolella ja Kuntakierroksella kävi ilmi, että valmiutta asenteiden muuttamisen on olemassa. Yhteistyön lisääminen ja yleensä toimeen tarttuminen on ikään kuin ilmassa: se pitää vaan saada realisoitua. Tässä tarvitaan toki aikaa ja tukea, mutta valmiuksia niiden avulla eteenpäin pääsemiseen on olemassa. Tämä on sikäli erinomainen asia, että maakunnalla on edessään uusia haasteita, kun siirrymme entistä enemmän elämään palveluelinkeinoista. Suuret matkailuinvestoinnit luovat kysyntää, josta on mahdollista saada osansa myös kulttuurin, taiteen ja kulttuurimatkailun saralle.

Mahdollisia Kuntakierroksella esiin nousseita jatkotoimia ovat:

1. Yhteistyön ja verkostoitumisen lisääminen kaikin mahdollisin keinoin. Tämä tukee erilaisten pienempien yhteistyöverkostojen syntyä.
2. Pyrkimys ”yhden luukun palveluun” eli tarvitaan paikka/organisaatio, josta kulttuurin, taiteen ja luovien alojen toimija saa tarvitsemaansa tietoa, koulutusta ja tukea toiminnalleen.
3. Yhteisten toimitilojen, telakoiden, toiminnan mahdollistamisen selvittäminen ja suunnittelu.
4. Kaikenlaisen kulttuuriin, taiteeseen ja luoviin aloihin kohdistuvan näkyvyyden lisääminen, jotta sekä tietoisuus niiden olemassa olosta ja tarjonnasta että sujuvuus niiden tuottamien tapahtumien, tuotteiden ja toiminnan äärelle helpottuisi.

Kaikki edellä mainitut toimenpiteet johtavat tarjonnan lisääntymiseen, mikä puolestaan edistää kulttuurin, taiteen ja luovien alojen elinmahdollisuuksia. Yhteistyön lisääntyminen eri toimijoiden kesken kannustaa keskusteluun ja ideointiin, jonka myötä syntyy uutta tarjontaa. Toimijoiden kaikenlainen tukeminen kannustaa heitä kehittämään omaa tarjontaansa sekä ideoimaan uutta. Kolmantena kohtana mainittu telakka/telakat tukee/tukevat aiempia: käytännössä ne pitävät sisällään molemmat ensimmäiset jatkotoimet eli antavat niille selkeän rakenteen ja paikan, mikä vahvistaa sisältöä. Neljäs kohta merkitsee yksinkertaisesti sitä, että kysyntä kasvaa, millä on tapana lisätä tarjontaa. Näiden kaikkien jatkotoimien myötä saataisiin myös kaivattuja tapahtumia ja elävöittämistä sekä kulttuuria saataisiin entistä enemmän näkyville turuille ja toreille. Se tulisi helposti saavutettavaksi niin maakunnan ihmisille kuin matkailijoille.